

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Educación Primaria

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G120V01101	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino	1c	6
P02G120V01102	Educación: Teoría e historia da educación	1c	6
P02G120V01103	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos	1c	6
P02G120V01104	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento	1c	6
P02G120V01105	Socioloxía: Socioloxía da educación	1c	6
P02G120V01201	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria	2c	6
P02G120V01202	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria	2c	6
P02G120V01203	Historia: Historia do presente	2c	6
P02G120V01204	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento	2c	6
P02G120V01205	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino**

Materia	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino			
Código	P02G120V01101			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición				
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
Profesorado	de la Fuente Fernández, María Adoración Zabalza Cerdeiriña, María Ainoa			
Correo-e	mariaainoa.zabalza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia forma parte del módulo temático "Procesos y contextos educativos", de carácter básico, con 6 créditos ECTS, situada en el 1º curso, 1º cuatrimestre. Pretende proporcionar a los estudiantes unos conocimientos científicos y las técnicas necesarias para reflexionar sobre los distintos aspectos y ámbitos de la organización escolar y para poder aplicarlos a una realidad concreta, es decir, a un Centro de nuestra Comunidad Autónoma. Intenta, tanto por la actualidad de los contenidos, como por los ámbitos que abarca, despertar los intereses de los estudiantes por aspectos que tradicionalmente no se trataban en los currículos académicos.			

Competencias

Código				
A1	Que os estudantes demostren posuí e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos			
B2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro			
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar			
B4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá			
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes			
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa			
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas			
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable			
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes			
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural			
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar			
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais			
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias			
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe			

C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Adquirir a formación matemática necesaria que permita dominar os conceptos matemáticos básicos que configuran o currículo da Educación Infantil.				
Coñecer a lexislación que regula as Escolas de Educación Infantil e Primaria e doutros centros, a súa estrutura e os modelos de organización dos centros, servizos e espazos.	A1	B1 B4 B5 B6 B10	C8	D1 D2 D6 D8 D14 D22
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa e situar a escola no sistema educativo español, no contexto europeo e internacional	A1	B1 B6 B12	C8 C9	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D13 D19 D21 D22
Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula, no espazo de xogo e noutros espazos comúns e/ou específicos	A1 A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B10 B11	C1 C2 C5 C6 C8 C9 C14 C16 C17 C19	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D18 D19 D22

Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexibles no exercicio da función docente.	A1	B1 B2 B6 B7 B8 B9 B10 B12	C1 C2 C8 C13 C16 C17	D1 D2 D6 D7 D8 D13 D17 D19 D21 D22
Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade no contorno escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.	B7 B10		C1	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D13 D14 D17 D18 D19
Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno, coa finalidade de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo, na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 6-12 anos; así como noutros eidos nos que desenvolver o traballo docente para o que se está adquirindo cualificación.	A4	B1 B7 B9 B12	C2 C15 C18 C20 C22	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D18 D19 D22
Ter unha imaxe realista de si mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.	B12			D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D18 D19 D21 D22
Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e dos procesos de ensinanza-aprendizaxe, nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	A1 A4	B1 B6 B10 B12		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D18 D19 D22
Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos, en función dos diferentes modelos didácticos e das características e peculiaridades do alumnado.	A1 A4	B1 B2 B4 B6 B8 B10 B11	C1 C5 C6 C8 C13 C14 C15 C16 C17 C18 C19 C21 C22	D1 D2 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D18 D19 D22

Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en Educación Primaria para aplicalas na aula.	A1 A4	B1 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C5 C6 C9 C15 C17 C19 C22	D1 D2 D13 D18 D19 D20 D22
Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro, atendendo os criterios de control de calidade.	A1 A4	B1 B6 B12	C8 C9 C13 C14 C17 C19 C22	D1 D2 D7 D8 D9 D14 D18 D19 D22

Contidos

Tema	
1.- FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1.- A Organización Escolar. 1.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración. 1.3 - Organización dos recursos humanos, materiais e funcionais do centro escolar.
2.- SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONTEXTUAL	2.1 A estrutura do sistema escolar. 2.2 Os centros e os seus ensinos. 2.3 Sistemas de avaliación de centros.
3.- SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	3.1.- Plan de centro. 3.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración escolar: características e niveis.
4.-SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	4.1.- Organización do alumnado, profesorado, recursos, espazos, horarios, actividades. 4.2.- Documentos programáticos, de xestión administrativa e económica dos centros escolares.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	5.1.- A participación nos centros educativos. 5.2.- O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.- O conflitos nas organizacións educativas. 5.5 - A coordinación interna e externa nos centros educativos.
6.- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN Y LIDERADO	6.1.- A dirección nas organizacións educativas. 6.2.- Os proxectos de dirección. 6.3.- Da dirección al liderado.
7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/DESARROLLO ORGANIZATIVO	7.1.- Evaluación de centros. 7.2.- Análise de experiencias de organización. 7.3.- Referencia de modelos y elementos estudiados en centros de educación infantil y primaria.
8.-ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	8.1.- Análise de experiencias de organización. 8.2.- Referencia de modelos e elementos estudiados en centros de educación infantil.
9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRÁCTICUM	9.1.- Achegas de Organización Escolar ao Prácticum.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	6	8
Titoría en grupo	10	11	21
Seminarios	10	20	30
Traballos de aula	12	24	36
Sesión maxistral	17	34	51
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introductorias	Esta sesión servirá para presentar a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Titoría en grupo	A través das titorías, o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...). Computa na avaliación continua.
Seminarios	A través dos seminarios abordaranse temas específicos, que permitan profundizar os contidos da materia. É dicir, utilizaranse como complemento das clase teóricas. Computan na avaliación continua.
Traballos de aula	Os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. Computan na avaliación continua
Sesión maxistral	Presentación estruturada dos temas, coa finalidade de facilitar información organizada, seguindo os criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Guión facilitador e a correspondente exposición verbal, por parte do profesor, dos contidos da Organización Escolar.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Titoría en grupo	Titoría e seguimento dos traballos de aula que realicen os alumnos, co obxecto de orientar, facilitar o proceso e atender e resolver as súas dúbidas dos estudantes.
------------------	--

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
		B2	C1	D2	D1	D22
Traballos de aula Teranse en conta os seguintes aspectos na avaliación: -aspectos formais -calidade dos traballos -exposición oral e resposta ás preguntas plantexadas.	60	A4	B3	C6	D5	
			B4	C9	D6	
			B5	C13	D7	
			B7	C14	D8	
			B8	C15	D9	
			B9	C16	D12	
			B10	C17	D13	
			B11	C18	D14	
			B12	C19	D15	
				C20	D16	
				C21	D17	
				C22	D18	
					D19	
		D20				
		D21				
		D22				
Probas de tipo test	40	A1	B1	C2	D1	
			B6	C5		
				C8		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia ten dous compoñentes:

-o traballo realizado polo alumno durante o curso (Avaliación Continua)

-a proba escrita. Para superar a materia é necesario obter como mínimo un 60% da nota do exame.

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota da Avaliación Continua manterase para a segunda convocatoria.

Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Os alumnos non asistentes deben concertar unha titoría.

Bibliografía. Fontes de información

- AA.VV, **Modelo Europeo de Excelencia. Adaptación a los centros educativos del modelo de la fundación europea para la gestión de la calidad**, 2001,
 Brighthouse, T. y Woods, D., **Cómo mejorar los centros docentes**, 2000,
 Bolívar, A., **Los centros educativos como organizaciones que aprenden**, 2000,
 Cantón Mayo, I., **Las organizaciones escolares. Hacia nuevos modelos**, 2000,

Cantón Mayo I., Pino Juste M., **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, 2014,
Carda, R.M., Larrosa, F., **La organización del centro educativo: Manual para maestros**, 2007,
Cid Sabucedo, A., **El clima escolar**, 2002,
Gimeno Sacristán, J., **La dirección de centros: análisis de tareas**, 1995,
González González, M^a.T., **Organización y gestión de centros escolares**, 2003,
Gordo, G., **Centros educativos: ¿islas o nodos?. Los centros como organizaciones-red**, 2010,
Kotter, J.P., **Qué hacen los líderes**, 2000,
Lorenzo, M., **Organización de centros educativos. Modelos emergentes**, 2011,
Martín Fernández, E., **Gestión de instituciones educativas inteligentes. Un manual para gestionar cualquier tipo de organización**, 2001,
Muñoz -Repiso, M. et al., **La mejora de la eficacia escolar: Un estudio de casos**, 2000,
Pelletier, G. (Coord.), **Formar a los dirigentes de la educación. Aprendizaje en la acción.**, 2003,
Decreto 130/2007, de 28 de junio, por el que se establece el currículo de la educación primaria en la Comunidad Autónoma Gallega.DOGA 9 julio de 2007,
LEY ORGANICA, de 3 de mayo, de Educación (BOE n:106 de 4/5/2006,
ORDEN ECI/2571/2007, de 4 de septiembre, de evaluación en Educación primaria. BOE 214, de 6 de septiembre de 2007,
ORDEN ECI/2211/2007, por la que se establece el currículo y se regula la ordenación de la Educación Primaria. MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA (BOE n.173 de 20/7/2007,
REAL DECRETO1513/2006, de 7 de diciembre, por el que se establecen las enseñanzas mínimas de la Educación Primaria. BOE 293, de 8/12 /2006,
REGLAMENTO ORGÁNICO de las ESCUELAS DE EDUCACIÓN INFANTIL Y DE LOS COLEGIOS DE EDUCACIÓN PRIMARIA (1997). : Santiago: Xunta de Galicia,
R.D. 132/2010, de 12 de febrero por el que se establecen los requisitos mínimos de los centros que impartan las enseñanzas de E.I., E.P., ESO (BOE 12 de marzo),

Normativa legislativa e os seus desenvolvementos

Recomendacións

Outros comentarios

Para o aproveitamento exitoso da materia RECOMÉNDASE:

- A) Asistencia continua a sesións de teoría e práctica. A asistencia a clase considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación do grao de desenvolvemento das capacidades e competencias.
B) As tarefas e actividades prácticas poderán abranguer varias sesións de traballo e será necesario rematar algunha fora do horario de clase.

Tendo en conta que os contidos da materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates e decisións, dende os ámbitos político, administrativo, económico e social; sería convinte para poder estar ao día á lectura de páxinas web dos diferentes centros educativos da Xunta de Galicia, do Ministerio e doutras Comunidades Autónomas, así como revistas específicas de educación, organización, xestión, avaliación e calidade de institucións educativas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Teoría e historia da educación**

Materia	Educación: Teoría e historia da educación			
Código	P02G120V01102			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicossocioeducativa			
Coordinador/a	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Profesorado	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Correo-e	hesoto@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/hesoto			
Descrición xeral	<p>A materia Teoría e Historia da Educación persigue que os alumnos e alumnas adquiran unha visión de conxunto dos principais fenómenos e problemas educativos referidos ó seu quefacer profesional, de xeito que poidan chegar a contempla-los procesos educativos como accións e feitos humanos que actúan coherentemente nun sistema social; permitindo ós estudantes analizar, relacionar e sintetiza-los distintos elementos que constitúen estes procesos. Desde esta perspectiva abórdase o estudio das bases fundamentais que fan posible a existencia dos fenómenos educativos desde unha vertente teórica e histórica: como actúan eses elementos dentro dunha cultura concreta, de que forma se relacionan dentro do sistema educativo, como evolucionan no transcurso do tempo, que mecanismos se poñen en funcionamento ó operar dun determinado xeito, en que sentido se pode afirmar que producen educación, etc.</p> <p>Os elementos que configuran o estudio teórico e histórico, non poden ser tratados como se estiveran illados, independentemente das estruturas -humanas, físicas ou sociais- de que forman parte, senón dun xeito integrado. O que se persigue nesta materia, é que o alumno saiba interpretar ó final de curso a realidade educativa nas súas dimensións teórica e histórica fundamentais; que desenvolva a razón e o sentido crítico ó estudia-la actividade escolar e outros procesos educativos; que saiba intervir pedagoxicamente sobre esa realidade e ter claro cal é o seu papel como maestro.</p>			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar

C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer o funcionamento do editor de partituras Encore				
1. Analizar, comprender e avaliar a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan tanto a teoría da educación como a historia da educación.	A1	B3	C1	D1
	A2	B6	C7	D2
	A3	B9	C10	D3
	A4	B12	C12	D5
	A5		C13	D6
			C17	D7
			C20	D9
			C24	D12
			C64	D14
			C68	D16
				D22
2.- Analizar a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos así como comprender o fenómeno educativo desde a Teoría da Educación	A1	B5	C1	D1
	A2	B6	C10	D2
	A3	B9	C14	D3
	A4	B11	C17	D6
	A5		C20	D7
			C24	D9
				D14
				D15
				D16
				D22
3. Desenvolver un coñecemento reflexivo e crítico da educación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.	A1	B3	C1	D1
	A2	B5	C7	D8
	A3	B6	C10	D9
	A4	B11	C13	D14
	A5		C14	D15
			C15	D16
			C17	D18
			C68	D22

4.- Valorar a acción educativa do mestre de educación Primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagógicamente a súa intervención tanto desde os fundamentos teóricos da educación como desde os procesos históricos que a sustentan.	A1	B3	C1	D1
	A2	B5	C10	D2
	A3	B6	C15	D3
	A4	B7	C22	D7
	A5	B8	C24	D8
		B9	C62	D13
			C68	D14
				D15
				D22

Contidos

Tema	
Concepto, finalidades e sistemas en educación. Bloque 1	1.1. A educación como fenómeno social 1.2 O educador: O profesor como educador profesional: delimitación do ámbito propio de actuación. Preparación específica. Compromiso de actualización
O coñecemento científico da educación. Bloque 2	2. Os principios de educación. 2.1 O educando. O individuo como suxeito da acción. Motivación e necesidades educativas. O desenvolvemento cognitivo. O educando: O desenvolvemento social. O desenvolvemento moral. Os estilos de aprendizaxe. O autoconcepto como dimensión personal. 2.2 A educación en valores
Axentes e institucións educativas. Bloque 3	3.1. Evolución histórica e novas perspectivas do Sistema Escolar. A escola de onte. Orixes e evolución histórica da Educación Escolar. A escola do noso tempo. O sistema educativo español actual. A escola do futuro. Novos planteamentos educativos formais 3.2. A comunidade educativa. Os escenarios da educación: A educación non formal. Orixe e evolución da Educación non formal. Áreas de actuación e axentes da Educación non formal. Os métodos e medios da Educación non formal. 3.3. A familia de hoxe en día. Familia e sociedade. A educación familiar.
Teorías educativas contemporáneas e Historia da Educación Primaria. Bloque 4	4.1. Rousseau e a orixe do naturalismo. O ideal rousseauniano. 4.2. A Escola Nova e a Escola Moderna. Teorías e métodos. 4.3. As Teorías Marxistas. 4.4. As Teorías antiautoritarias. 4.5. A Educación Personalista. Teorías e modelos. 4.6. O Modelo Crítico. 4.7 O enfoque comunicativo. 4.8. O modelo da reprodución social.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	15	30	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	7.5	11.25	18.75
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Sesión maxistral	30	45	75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Os traballos de aula (traballos monográficos) terán como cometido a iniciación á investigación. Estes traballos versarán sobre unha temática previamente aportada polo profesor e relacionada coas temáticas dos bloques de contido.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O profesor ofertará ó alumnado unha escolma de textos. O alumno pola súa banda elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nun análise crítico-reflexivo relacionado con as temáticas traballadas dentro dos contidos. Asimismo dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e complementaria á información e os contidos que se desenvolvan nas clases.
Prácticas autónomas a través de TIC	Os alumnos pola súa banda, coa oportuna orientación do profesor, afondarán en cuestións concretas que non foran abordadas máis que dun xeito moi xenérico na exposición deste e que sexan susceptibles de tratamento de estudo recorrendo ós soportes documentais e bibliográficos pertinentes. O alumno realizará procuras documentais e bibliográficas para a maior comprensión dos bloques de contido. Neste sentido, apoiarse nas fontes e bases de datos especializadas tanto da biblioteca da nosa universidade como doutras fontes atopadas a través de internet.

Sesión maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ó grupo de clase polo profesor. O profesor centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de maneira condensada a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e imbricándose cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.
------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumno e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramente e guía para que o alumno acade os obxectivos marcados para esta materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballos de aula	O traballo monográfico consiste na investigación sobre aspectos relevantes da educación primaria. Serán avaliados tendo en conta a calidade das aportacións, o seu formato axustado ós estándares científicos o mesmo que as exposicións monográficas que serán avaliadas tendo en conta a capacidade expositiva diante da clase, o contido e a preparación dos materiais pertinentes de aportar calidade a á materia	20	A1 A3 A4	B8 B11	C1 C7 C10 C24 C64	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D18 D22
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	O profesor propondrá traballos sobre contidos específicos (dossier) que aporten actualidade, reflexión crítica ás temáticas traballadas nas clases. Trátase, mediante o traballo personal e reflexivo, de afondar nos eidos da labor educativa que máis valor teñen no seu quefacer profesional futuro	10	A1	B8 B11	C1 C7 C13 C17	D1 D2 D5 D9 D13 D15 D16 D22
Sesión maxistral	As sesións maxistrals serán avaliadas mediante unha proba. Dita proba avaliará as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teñen sobre a materia.	70	A1	B8 B11	C1 C7 C13 C17	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación final da disciplina resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva. O alumno que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. En xullo avaliarase mediante un exercicio escrito, a entrega dun traballo monográfico e o dossier feito na clase.

Tanto a calificación dos traballos derivados da resolución de problemas, é dicir, contidos específicos (Dossier) como a calificación dos traballos de aula (traballo monográfico) feitos no seu momento durante o curso, seguirán vixentes na segunda convocatoria ou convocatoria extraordinaria.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA: □ COLOM, A. J.; BERNABEU, J.L.; DOMÍNGUEZ, E.; SARRAMONA, J. (1997): Teorías e Instituciones contemporáneas de la educación. Barcelona, Ariel. Educación. □ CARREÑO, M (edit.)(2000): Teorías e Instituciones contemporáneas de educación. Madrid, Síntesis Educación □ NEGRÍN FAJARDO, O (2003): Teorías e instituciones contemporáneas de educación. Madrid, Centro de Estudios Ramón Areces, D. □ FAURE, E. (1981): Aprender a ser. Madrid, Alianza Universidad □ ROUSSEAU, J.J. (1982): Emilio o De la Educación. Porrúa, México. □ SARRAMONA, J. (2000)..: Teoría de la educación. Reflexión y normativa pedagógica: Ariel Educación, Barcelona. Os alumnos débense afacer a ler revistas e prensa profesional sobre educación, problemas do profesorado, ensino e cultura escolar. Especialmente, recoméndase a lectura habitual de Revista Bordón, Revista de Educación, Cuadernos de Pedagogía, Comunidade Escolar, Magisterio Español. En todas estas publicacións pódese atopar, ademais, unha rica información sobre a Lexislación educativa.

Bibliografía Complementaria: □ ALDECOA, J. (1990): Historia de una maestra. Anagrama, Barcelona. □ ALUMNOS DE LA ESCUELA DE BARBIANA (1986): Carta a una maestra. Hogar del libro, Barcelona. □ APPLE, M. W. (1987): Educación y poder. MEC, Madrid. □ APPLE, M.W. (1986): Ideología y curriculum. Akal, Madrid. □ AVANZINI, G. (1979): La pedagogía del siglo XX. Narcea, Madrid. □ BERSTEIN, B. (1990): Poder, educación y conciencia. Sociología de la transmisión cultural. El Roure, Barcelona. □ CARR, W. (1990): Hacia una ciencia crítica de la educación. Laertes, Barcelona. □ CARREÑO, M. (edit.)(2000): Teorías e instituciones contemporáneas de educación. Síntesis Educación, Madrid. □ CASTILLEJO BRULL, J.L. e COLOM, A.J. (1987): Pedagogía sistémica. CEAC, Barcelona. □ CASTILLEJO BRULL, J.L. (1985): Nuevas perspectivas en las ciencias de la educación. Anaya, Madrid. □ COLOM CAÑELLAS, A.J. (1982): Teoría y metateoría de la educación. Trillas, México. □ COOMBS, P.H. (1985): La crisis mundial de la educación. Perspectivas actuales. Santillana, Madrid. □ COSSÍO, M.B. (1985): Una antología pedagógica. MEC, Madrid. □ CHANAN, G. e GILCHIRST, L. (1981): Para qué la escuela. Cincel, Madrid. □ CHARLOT, B. (1985): Educación, cultura e ideoloxías. Anaya, Madrid. □ DEWEY, J. (1995): Democracia y educación: una introducción a la filosofía de la educación. Morata, Madrid □ DIENELT, K. (1980): Antropología pedagógica. Aguilar, Madrid. □ ESTEVE ZARAZAGA, J.M. (1987): El malestar docente. Laia, Barcelona. □ FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (1990): La cara oculta de la escuela. Espasa editores, Madrid. □ FERRER GUARDIA, F.(1976): La escuela moderna. Júcar, Madrid □ FLECHA, R. (1990): La nueva desigualdad cultural. El Roure, Madrid. □ FREINET,C(1974): El diario escolar. Laia, Barcelona. □ FREINET, C. (1990): Parábolas para una pedagogía popular. Laia, Barcelona.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos**

Materia	Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos			
Código	P02G120V01103			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Maceira Gago, Antonio Delfín			
Profesorado	Maceira Gago, Antonio Delfín			
Correo-e	amaceira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1- Comprender os principios que contribuyen a formación histórica, cultural, artística e social do concepto de creatividade.	
1- Comprender os principios que contribuyen a formación histórica, cultural, artística e social do concepto de creatividade.	
1- Comprender os principios que contribuyen a formación histórica, cultural, artística e social do concepto de creatividade.	
Coñecer conceptos introductorios da Psicología Evolutiva.	D1
Coñecer o desenvolvemento da Psicología Evolutiva da infancia nos períodos 6-12 anos e reconece-las características da personalidade da infancia e cómo se ve influida pola herdanza e o medio.	D2 D3 D7
Reconoce-la identidade da etapa e as súas características cognitivas, comunicativas, sociais e afectivas.	D8 D9
Saber promove-la adquisición de hábitos en torno á observación.	D12 D13 D14 D15 D17 D18 D21 D22

Contidos

Tema

Tema 1: Modelos teóricos explicativos do desenvolvemento	(st. 1) Principais achegas teóricas. As grandes controversias conceptuais do desenvolvemento: o papel da herdanza e do medio; o problema dos estadios; os períodos críticos.
Tema 2: O desenvolvemento humano	
Tema 3: O desenvolvemento psicolóxico entre os 6 e os 12 anos I.	(st. 2) Características e determinantes fundamentais. Etapas do desenvolvemento
Tema 4: O desenvolvemento psicolóxico entre os 6 e os 12 anos I.I	(st. 3) O desenvolvemento físico. O desenvolvemento intelectual e procesos cognitivos básicos entre os 6 e os 12 anos: o pensamento operacional concreto. O desenvolvemento da atención, a memoria e o coñecemento.
Tema 5: O desenvolvemento psicolóxico entre os 6 e os 12 anos I.II	(st. 4) O desenvolvemento da personalidade, o coñecemento de sí mesmo. O desenvolvemento emocional. O desenvolvemento do xénero dos 6 anos á dolescencia.
Tema 6: O desenvolvemento psicolóxico durante a adolescencia.	(st. 5) O coñecemento social. O desenvolvemento e a conducta social. O grupo de iguais. O desenvolvemento moral. (st. 6) Os cambios físicos na puberdade. Do pensamento formal ó cambio conceptual na adolescencia: a concepción piagetana das operacións formais; o razoamento na adolescencia. O desenvolvemento da personalidade. Desenvolvemento moral. O desenvolvemento social

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Debates	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	8	12
Sesión maxistral	20	30	50
Actividades introdutorias	10	0	10
Traballos tutelados	10	30	40
Probas de tipo test	1	0	1
Informes/memorias de prácticas	1	4	5
Outras	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Debates	Actividades na que dous ou máis grupos defenden posturas contrarias sobre un tema determinado
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto co alumnado, así como a presentar a materia
Traballos tutelados	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Debates	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado
Traballos tutelados	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado
Sesión maxistral	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado
Probas	Descrición
Outras	Tempo reservado por cada docente para atender e resolver as dúbidas do alumnado

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Debates	Os alumnos discuten e aportan sobre un tema da materia	5	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D17 D18 D21 D22
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da materia. A desenvolver na clase	15	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D17 D18 D21 D22
Sesión maxistral	Sesión maxistral Exposición dos contidos da materia a través de probas orais ou escritas . Proba tipo test sobre os contidos xerais da materia	40	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D17 D18 D21 D22
Actividades introdutorias	Información e traballos que axudan a familiarizarse con o coñecemento e a investigación da materia	0	
Traballos tutelados	Presentación a os Grupo C do traballo que se está a realizar e exposición do traballo na aula, onde se valora a presentación escrita, oral e contidos do mesmo.	30	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D17 D18 D21 D22
Outras	Asistencia regular á clase. Controles de asistencia, traballos realizados realizados coa materia, cartafol, etc a presentar antes da avaliación escrita tipo test na data oficial.	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para optar a la evaluación continua se exige la asistencia regular de, al menos el 80%, de las sesiones de clase, trabajos tutelados y tutorías de grupos. Para superar la materia será necesario que los estudiantes obtengan en cada prueba o actividad objeto de evaluación como mínimo el 50% de la calificación de cada apartado. Aquellos estudiantes que no superen alguna de las pruebas de evaluación podrán recuperarlas en las fechas oficiales correspondiente a la segunda evaluación, en el mes de Julio. En el caso de que algún estudiante no pueda seguir la evaluación continua y el trabajo en

grupo tutorizado por la docente realizará una prueba de contenidos teóricos sobre la materia, que supondrá un 50% de la nota, un comentario sobre una monografía, 20% y un trabajo teórico-práctico al que le corresponderá el 30% de la calificación final. Para superar la materia será preciso que los estudiantes obtengan en cada una de las partes (teórica y práctica) un 50% de la calificación total de las mismas. Las fechas para la realización de los exámenes serán las mismas que los estudiantes de evaluación continua. Las fechas oficiales de los exámenes pueden consultarse en la web de la facultad en el espacio 'exames 15/16' Normal.dotm 0 0 1 74 427 bbaa 3 1 524 12.0

Para poder hacer media entre as notas de cada proba, será imprescindible acadar un 4 en cada unha destas.

As competencias adquiridas en primeira convocatoria, gardaranse unicamente ata segunda.

Na segunda convocatoria se manteñen as calificacións da parte práctica se superan o 4.

Igual que na primeira convocatoria a avaliación será:

60%: traballo en grupo e individual e o

40% : exame tipo test.

As notas dos traballos en grupo e individual poderán ser melloradas antes do exame cunha nova presentación do mesmo

Bibliografía. Fontes de información

- González, A. M. et al., **Psicología del desarrollo: teoría y práctica**, 1995,
Mariscal, S., **Desarrollo psicológico a lo largo de la vida**, 2009,
Coll, C. et al., **Desarrollo psicológico y educación. Vol. I Psicología de la educación**, 2001,
Berger,, **Psicología del desarrollo. Vol. 1**, 2009,
Papalia, D. &&& Olds, S. W., **Desarrollo humano 12 edic**, 2012,
Cabezuelo, G., **Desarrollo psicomotor: desde la infancia a la adolescencia**, 2010,
Garrido,V; et al., **Adolescencia, Aprendizaje y personalidad. Problemas y soluciones**, 2012,
Bartres, D, **Bases genéticas de la conducta**, 2008,
Giménez-Dasi,M; Mariscal, S., **Psicología del Desarrollo, Vol. II**, 2008,
Santrock, J. W., **Desarrollo infantil. 11 ed**, 2007,
López,F; Exebarria, I. et al., **Desarrollo social y afectivo**, 2003,
Cantón Duarte,J et al., **Desarrollo socioafectivo y de la personalidad**, 2011,
Vila, A., **Desarrollo y evaluación del autoconcepto en la edad infantil**, 1999,
Villegas,M., **El error de Prometeo**, 2011,
Barros, V et al., **Evaluación Psicopedagógica de 7 a 11 años**, 2001,
Castro, E, et al., **Evolución del pensamiento en el niño: El pensamiento preoperativo a las operaciones concretas. Prácticas**, 2006,
Serrano Fernández, A., **Inteligencias múltiples y estimulación temprana. Guia**, 2005,
Carranza, J.A, **Manual de prácticas de psicología del desarrollo**, 2010,
Muñoz Garcia, A., **Psicología del desarrollo en la etapa de educación Primaria**, 2010,
Delgado Egido, B, **Psicología del desarrollo. Vol.2**, 2008,
Gardner, O., Feldman et al., **Proyecto Spectrum T. I-II-III-IV**,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento**

Materia	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento			
Código	P02G120V01104			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Caruncho Michinel, María Cristina			
Profesorado	Caruncho Michinel, María Cristina Fernández Álvarez, Antonio			
Correo-e	caruncho@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia é unha introducción ao estudo de toda unha problemática na que todas as persoas estamos inmersas polo mero feito de pertencer a esta sociedade. A análise abórdase desde un enfoque filosófico, é dicir, autoreflexivo, crítico e autocrítico.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que atinxen á totalidade	A1 A2 A3	B8	C14 C23 C34	D1 D14
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento	A1 A2 A3	B4 B8	C23 C34	D14
Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	A1 A2 A3	B8	C23 C34	D14
Coñecer as ideas que forxan o noso presente.	A1 A2 A3	B8	C14 C23 C34	D13 D14

Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos	A3	B8	C34	D1 D3 D14
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	A2	B8		D1 D6 D14
Capacidade para interpretar criticamente os textos e para formular problemas	A1 A3	B8	C13	D1 D14

Contidos

Tema

1.- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos	1.- Introducción: filosofía, historia e problemas específicos
2.- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas plantexados	1.- A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2.- A filosofía no mundo global.
3.- OS esquemas de pensamento que configuraron o que somos.	3.- Filosofías do século XX. 4.- A posmodernidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminarios	15	22	37
Titoría en grupo	8	0	8
Traballos tutelados	6	40	46
Sesión maxistral	20	0	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	34	37

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do curso e explicación de cómo se desenvolverán as distintas actividades que debe facer o alumnado
Seminarios	Información de cómo se desenvolven estas sesións e presentación do tema de análise, partindo dun texto ou un documento gráfico
Titoría en grupo	Entrevistas do alumnado co profesor da materia para resolver dúbidas, asesorar, etc.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo de introducción á investigación vencellado cos temas da materia de estudo
Sesión maxistral	Exposición, por parte do profesorado dos temas do programa

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Resolveranse as dúbidas e dificultades que o alumnado encontre na elaboración das tarefas: traballo, comentarios, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminarios	Presentación y debate de un tema.	15 Para aprobar a materia hai que obter neste apartado polo menos o 50	A3 B8 C13 D1 C23 D3 C34 D6 D14
Traballos tutelados	Valoración del trabajo de iniciación a la investigación. Se será exigente con la adecuación del resultado a los criterios exigidos para este tipo de actividad	35 Para aprobar a materia hai que obter neste apartado polo menos o 50	A3 B8 C13 D1 C23 D3 D6 D14
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Examen sobre o temario da materia	50 Para aprobar a materia hai que obter neste apartado polo menos o 50	A1 C23 D1 A2 D14 A3

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia.

Segunda convocatoria: De non ter superada algunha das probas ou actividades obxecto da avaliación, poderán recuperarse na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial: O alumnado que non poda asistir á clase regularmente, non poda seguir a avaliación continuada nin asistir a titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: Unha proba de contidos teóricos (50%), un traballo (30%), o resumo de dous libros a determinar co profesor/a responsable da materia (20%). Para aprobar é preciso alcanzar o 50% en cada unha das probas.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo datas exames 2015-2016

Bibliografía. Fontes de información

Giner, Salvador, **Historia del pensamiento social**, Ariel,

Mosterín, Jesús, **Filosofía de la cultura**, Alianza,

Ayestarán, Igancio, **Filosofía en un mundo global**, Cátedra,

García Morente, Manuel, **Lecciones preliminares de filosofía**, Porrúa,

Valcarcel, Amelia, **Feminismo en el mundo global**, Catedra,

En cada tema proporcionarase unha bibliografía específica

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Socioloxía da educación**

Materia	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Código	P02G120V01105			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Lage Picos, Jesús Adolfo Traba Díaz, Amada			
Profesorado	Lage Picos, Jesús Adolfo Traba Díaz, Amada			
Correo-e	amadat@uvigo.es xalp@uvigo.es			
Web	http://websuvigo.es/webdeox11/			
Descrición xeral	<p>Materia de formación básica na formación inicial do profesorado, imprescindible para que as e os futuros docentes comprendan a complexidade dos procesos e relacións educativas.</p> <p>O programa pretende achegar as dimensións estruturais e ideolóxicas que preceden, condicionan e entrelazan os procesos educativos.</p> <p>A reflexión que se fai nesta materia debería contribuír a unha praxe docente racional e consciente. Os contidos céntranse fundamentalmente nos procesos de socialización e nas súas axencias e ámbitos principais, e nomeadamente, na escolarización nas sociedades modernas; mais tamén se dá a debida importancia aos aspectos xerais da disciplina sociolóxica.</p> <p>Asemade, incorpórase a perspectiva de xénero de xeito transversal, nos contidos, na linguaxe e na praxe de aula.</p> <p>Preténdese:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Abordar os aspectos sociais -non pedagóxicos nin didácticos- implicados nos procesos educativos. - Contextualizar os procesos educativos no seu medio social e histórico, nomeadamente na actualidade. - Adquirir coñecementos básicos de Socioloxía e poder usar as súas achegas teóricas como ferramentas de análise e comprensión da realidade social e educativa. - Incorporar coñecementos de disciplinas afíns. - Desenvolver capacidades de comprensión e análise do medio social e a capacidade de aplicación para avaliar e prever o impacto, máis alá da aula e da práctica profesional diaria, na integración da comunidade, na resolución de conflitos e na innovación educativa. 			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa

B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

O alumnado deberá acadar os seguintes resultados

Adquirir coñecementos que permitan:

- Empregar as achegas teóricas da socioloxía como ferramenta de análise e comprensión da realidade.
 - Analizar a educación como un feito social, como unha institución básica na sociedade actual.
- Analizar as súas funcións sociais e as súas transformacións e conflitos.
- Coñecer a evolución da institución familiar, os diferentes tipos de familias, os diferentes estilos de vida e de educación; ver a educación dende a perspectiva familiar para poder interreactuar eficazmente coas familias
 - Comprender as demandas institucionais da educación no contexto actual: familias, relacións de xénero, relacións interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, desigualdade, segregación, discriminación, inclusión e exclusión social, desenvolvemento sostible.
 - Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías, así como dos cambios nas relacións de xénero e interxeracionais.
 - Poder desenvolver e avaliar as accións dentro e fóra do centro educativo destinadas á formación cidadá.
 - Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos, nomeadamente aqueles máis profundos como os que se relacionan coa estrutura social e as transformacións sociais, e tamén con fenómenos máis conxunturais ou específicos como a evolución da economía e do mercado de traballo.

A1	B3	C20	D1
A2	B4	C21	D2
A3	B5	C22	D3
A4	B6	C23	D5
A5	B7	C24	D6
	B8	C69	D7
	B9		D8
	B10		D9
	B11		D10
	B12		D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22
			D23

Adquirir destrezas metodolóxicas que permiten desenvolver os contidos anteriores a través do traballo autónomo individual e en equipo como:

- Aprender a seleccionar e xerarquizar a información
- Planificar o traballo.
- Acadar metas concretas.
- Establecer obxectivos e medios
- Avaliar custos e posibles limitacións do traballo de investigación empírica.
- Capacidade para redifinir obxectivos ou medios se estes non se axustaren aos fins establecidos.
- Analizar resultados e proceso de investigación
- Sistematizar e presentar oralmente e por escrito os contidos previstos.

Adquirir destrezas tecnolóxicas:

- Coñecer as ferramentas básicas de informática e audiovisual (procesador de texto, power point, folla de cálculo, acceso a internet, programas multimedia e gravación de voz ou vídeo)
- Traballar con fontes e bases de datos estatísticos
- Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación
- Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural

Adquirir destrezas lingüísticas:

- Comprensión de textos complexos
- Expresión escrita, comunicación oral en público.
- Capacidade para facerse entender (oral e escrita)
- Resumir e articular información complexa ou de fontes diferentes.

Adquirir destrezas sociais que permitan desenvolver tarefas colaboradoras:

- Capacidade de escoitar e comprender aos demais.
- Capacidade de captar a atención do receptor.
- Capacidade para adaptarse á axenda de traballo para cumprir obxectivos.
- Capacidade para organizar, adaptar ou reorganizar o traballo.
- Capacidade para asumir a responsabilidade propia e do grupo.

Contidos

Tema

TEMA 1.- A perspectiva sociolóxica, perspectivas teóricas e conceptos xerais.	<ul style="list-style-type: none"> - Perspectiva sociolóxica, perspectiva global e perspectiva sociolóxica na vida cotiá - A socioloxía como ciencia: orixes e desenvolvemento - Teoría sociolóxica: principais paradigmas e novas perspectivas (a perspectiva de xénero como exemplo) - Que entendemos por sociedade, evolución e tipos de sociedade - Individuo e sociedade, achegas da socioloxía clásica: Marx, Weber e Durkheim (conflito, racionalización, función, anomia) - Cultura: conceptualización, diversidade cultural, subcultura e contracultura; símbolos, valores, normas, desviación e control social - Socialización - Estrutura social e interacción, status e rol. - Estratificación social: clase, xénero e etnia. - Grupos e organizacións. <p>Apéndice metodolóxico básico para a realización do proxecto de investigación</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metodoloxía, nocións básicas para o traballo de investigación: a definición do problema, as achegas teóricas, a formulación da hipótese, a escolla do deseño (distinción métodos e ferramentas básicas), recollida e compilación dos datos, interpretación dos resultados, elaboración de informe.
TEMA 2.- Socioloxía da familia e da infancia	<p>A análise sociolóxica da familia</p> <ul style="list-style-type: none"> -Que son as familias? Definición, natureza e evolución da institución - Principais perspectivas teóricas: funcións, desigualdade, patriarcado e análise micro. - A rápida transformación da institución familiar nba sociedade actual, diversidade de modelos fronte ao modelo tradicional - A cara escura das familias. <p>A socialización no marco da familia, os modelos de socialización familiar, a relación familia-escola.</p> <p>A análise sociolóxica da infancia</p> <ul style="list-style-type: none"> - A construción social da infancia - Perspectivas teóricas sobre a infancia - A infancia maltratada e excluída, a infancia postmoderna - A socialización na infancia conreferencia a outros axentes e a socialización de xénero como exemplo de socialización diferencial
TEMA 3.- Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas	<p>O contexto social actual, cambio e transformación acelerada</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cambios sociodemográficos - Relación entre sistema social e sistema educativo, xenealoxía do sistema escolar -Características comúns e xerais dos sistemas educativos (xeneralidade, obrigatoriedade, ramificación, burocratización) - A eficacia da socialización escolar e o acceso ao mercado de traballo. <p>Políticas educativas, innovación e reforma</p> <p>Apéndice coas explicacións teóricas da relación entre educación e sociedade: da achega dos clásicos aos paradigmas actuais.</p>
TEMA 4.- Educación e cidadanía	<p>A estratificación social e as súas consecuencias no sistema educativo, nos grupos sociais e nos individuos: discriminación, inclusión/exclusión social, participación na vida política e económica</p> <ul style="list-style-type: none"> - A teoría social aborda a desigualdade - A relación entre clase social e educación - O xénero como categoría relevante na desigualdade educativa. O sexismo no currículo e na interacción - A diversidade cultural, a interculturalidade na sociedade global.
TEMA 5.- As función sociais do sistema educativo	<ul style="list-style-type: none"> - A socialización para o traballo como relación fundamental entre a escola e a sociedade - A importancia da formación cívica nunha sociedade democrática - A socialización para o consumo e o patriarcado no noso modelo social - A construción do consenso social a través da educación escolar - A creación de identidade nacional - A regulación do mercado de traballo -A custodia da infancia.

TEMA 6.- Cultura e educación: culturas familiares e cultura escolar

- Que é o currículo dende a perspectiva sociolóxica: expreso, evidente, visible, oculto, invisible, omitido; saberes, hábitos, espazos e tempos, a organización escolar como elemento esencial na análise do currículo
- As relacións sociais do proceso educativo: inculcación, selección/omisión, segregación/inclusión

Relación entre educación familiar, demandas da comunidade e práctica na escola.

- Os negos de xénero, de clase e étnicos no sistema educativo e factores sociais de rendemento escolar relacionados.

Achegas teóricas relevantes:

- A reprodución cultural e social na escola
- A violencia simbólica.
- Lingua e currículo
- A escola aparello de poder disciplinario

TEMA 7.- Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos

- A aula como microsociedade: significación social da aula e da relación educativa, poder e estratificación: xénero, clase e etnia
- A análise sociolóxica do profesorado. A feminización da profesión docente
- A aula como marco de comportamento: negociación, estigma e resistencia
- A comunicación na aula e a constitución do individuo illado
- Resolución de conflitos: aprender a amar na escola, a importancia da educación afectiva a da aplicación de modelos integradores baseados no concepto de construción social

TEMA 8.- A escola debe responder a o novo modelo de sociedade. o impacto das TICs na educación

- A revolución das TICs e a sociedade da información, impacto na economía, na democracia, nas relacións sociais, a creación de novas culturas e os riscos

Sinerxías e oportunidades das TICs para transformar o modelo, novos contornos de aprendizaxe e de relación, a transformación do espazo/tempo, eliminación de barreiras no acceso

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	3	0	3
Traballos tutelados	10	20	30
Presentacións/exposicións	8	6	14
Foros de discusión	0	3	3
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	16	16
Prácticas autónomas a través de TIC	4	0	4
Seminarios	5	10	15
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudos/actividades previos	0	20	20
Sesión maxistral	10	0	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Probas de resposta curta	1	0	1
Cartafol/dossier	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Titoría en grupo	<p>□ Descripción: este é un tempo reservado para atender e resolver dúbidas do alumnado. Durante este curso cada alumna/o deberá dedicar 3 horas a esta actividade.</p> <p>□ Obxectivos:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Atención, seguimento e orientación do alumnado. o Intercambiar información, perspectivas e coñecementos. o Favorecer o feedback entre as persoas que compoñen o curso: entre o propio alumnado e entre docente e alumnado sobre os contidos e tarefas desenvolvidas na materia. o Seguimento da comprensión de conceptos e contidos así como resolución de dúbidas. o Asesoramento na procura de información. <p>□ Modalidade: guiada.</p> <p>□ Natureza: teórica e práctica.</p> <p>□ Escenario: despacho 113, aulas C ou B</p> <p>□ Grupos: reducido (entre 4 e 9).</p> <p>□ Tarefas do alumnado: identificar as dúbidas e problemas de comprensión e formulalas, se pode ser, con posibilidades de resolución.</p>
Traballos tutelados	<p>□ Descripción: actividades que realiza o alumnado, algúns exemplos poden ser:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Recensións sobre artigos científicos de actualidade. -Traballos monográficos -Procura de información en publicacións, bases de datos, artigos, libros□ sobre un tema en concreto. -Proxectos: deseño e desenvolvemento dun traballo de investigación que inclúa parte ou todas as actividades precedentes. <p>Quen se encargue da docencia acoutará e aceptará os temas de estudo propostos polo alumnado. Realizará o seguimento do traballo e avaliará o proceso e o resultado final.</p> <p>□ O obxectivo é adquirir e consolidar coñecementos e formar parte fundamental do traballo que se avalia.</p> <p>□ Modalidade: autónoma.</p> <p>□ Natureza: práctica.</p> <p>□ Escenario: non hai prescrición.</p> <p>Realizarase en grupo reducido (3-4 compoñentes).</p> <p>O alumnado realizará o traballo a partir do guión proporcionado pola/o docente, dispoñendo das sesións de prácticas (horas B) e das sesións de titoría para facilitar o seguimento do seu traballo.</p>

Presentacións/exposicións Descrición: todos os traballos tutelados nas sesións prácticas deben ser presentados en público a todo o grupo en sesións habilitadas a tal efecto ao final do cuadrimestre. Teráse en conta a habilidade para comunicar e a capacidade de captar a atención do público así como a capacidade de síntese e os recursos empregados.

Tamén se poden expoñer, pero non é obrigatorio, outros traballos que se vaian realizando de forma voluntaria polo alumnado.

Estas exposicións consistirán en presentar un tema concreto ou un traballo (previa presentación escrita na que se avaliará o contido).

Trátase dunha metodoloxía que traballa unha competencia nuclear e transversal cuxo obxectivo é aprender a comunicar.

Os traballos expoñeranse en grupo -os que se realicen en grupo- ou individualmente os que se fagan desa forma con carácter voluntario.

As presentacións serán avaliadas en función dos criterios previamente establecidos, podendo incluso integrar a avaliación criterios e cualificacións incorporados polo alumnado.

Modalidade: guiada.

Natureza: práctica.

Escenario: aula ordinaria que conta con recursos tecnolóxicos (canón de proxección, transparencias, conexión a Internet, vídeo ou DVD)

Grupo: grande, mediano ou reducido.

Tarefas do alumnado:

o Expoñer o traballo publicamente.

o Defendelo, é dicir, debe responder ás preguntas e posibles críticas construtivas de colegas e docentes.

o Poderanse explicar na parte final da exposición os problemas e obstáculos xurdidos durante la elaboración do traballo.

Foros de discusión Descrición: esta é unha actividade, que se realizaría a través da plataforma virtual na que se poderán debater e intercambiar informacións e opinións de interese para o desenvolvemento teórico e práctico da materia, especialmente temas de actualidade ou de relevancia.

Obxectivos:

o Abrir novas perspectivas e temas e traballar e consolidar coñecementos.

o Cuestionar(se) opinións persoais e posibles prexuízos.

o Desenvolver habilidades comunicativas.

Modalidade: autónoma.

Natureza: práctica.

Escenario: non prescrito agás pola necesidade de conexión á rede.

Grupos: individual ou reducido.

Quen teña a cargo a docencia, ou incluso o alumnado, propondrá un tema de debate ou de estudo, se é preciso nomearase alguén que dinamice ou modere o foro.

Resolución de problemas Descrición: formulación, análise, resolución individual, e de proceder debate en grupo, dun e/ou exercicios de forma exercicio relacionado coa temática da materia de forma autónoma por parte do alumnado. autónoma

Obxectivo

o Reflexionar sobre as cuestións principais da materia e relacionar teoría e práctica.

o Introducir novos conceptos e integralos cos antigos.

o Consolidar coñecementos.

A docente propondrá ao final de cada tema dos que compoñen a documentación básica de consulta e estudo unha batería de cuestións ou exercicios denominadas actividades de autoavaliación, a resolución destas actividades integrará o contido do cartafol xunto coa documentación elaborada para os seminarios e outros traballos voluntarios. A docente poderá revisar este material que formará parte da avaliación final.

Modalidade: autónoma.

Natureza: teórico-práctica.

Escenario: non prescrito.

Tarefas do alumnado:

o Resolver a cuestión ou exercicio proposto pola/o docente a partir da documentación facilitada.

o Aínda que as actividades se realizaren de forma autónoma, o alumnado disporá en todo momento de sesións de titoría para que a docente poida realizar o acompañamento e seguimento desta metodoloxía.

Prácticas autónomas a través de TIC

□ Descripción: desenvolver con axuda das TIC prácticas de búsqueda de información, manexo de ferramentas básicas para deseñar táboas e gráficas, tratamento de datos e búsqueda de fontes estatísticas.

Desenvolveranse 2 sesións ao inicio do curso en horas B, as dúas primeiras semanas, e outras 2, tamén en horas B cando o desenvolvemento dos traballos o requira, é dicir. no momento en que se trate de buscar, procesar e presentar a información para os traballos. Aproximadamente terán lugar entr as últimas semanas de outubro e as primeiras de novembro.

□ Obxectivos:

o Facilitar a correlación entre a teoría e a práctica.

o Consolidar coñecementos.

o Utilizar programas ou recursos informáticos.

□ Modalidade: guiada.

□ Natureza: práctica.

□ Escenario: aula de informática ou aula B e en grupo mediano.

□ Que estea a cargo desta docencia deberá elaborar e proporcionar un guión para orientar a realización do traballo e das actividades concretas en cada caso, asemade deberá facer o seguimento da evolución da actividade do alumnado.

□ Tarefas do alumnado: realizar a actividade proposta en tempo e forma.

Seminarios

Descripción: trátase dun tipo de metodoloxía que combina o traballo autónomo co guiado de aula. Pretende profundar e ampliar o contido xeral da materia pero a través dun tema específico tratado no programa xeral da materia. O tema escollido é: Socialización, educación e xénero Terán lugar 8 sesións de unha hora en pequeno grupo (sesións de horas C) en semanas alternas co fin de dar tempo a preparar lecturas de textos e procuras de información etc..

□ Obxectivo: adquirir, comunicar e consolidar coñecementos teórico-prácticos e fomentar a interactividade entre a docente e o alumnado.

□ Modalidade: guiada.

□ Natureza: práctica.

□ Escenario: aula ordinaria con recursos tecnolóxicos.

□ Grupos: reducido

□ Tarefas do alumnado: procura, traballo de documentación, lectura e análise, para achegalo ás demais persoas participantes no seminario.

Actividades introductorias

□ Descripción:

Estas actividades realizaranse nas primeiras sesións nos grupos.

Están encamiñadas a tomar contacto e a dar e recoller información sobre a materia, o curso e sobre o alumnado (coñecementos previos, intereses e motivacións).

Presentaranse pezas audiovisuais ou doutro tipo que o alumnado terá que analizar en forma de lluvia de ideas e sobre un guión proposto pola/o docente, quen preguntará sobre ideas e conceptos para coñecer o grao de afinidade e comprensión na materia.

Asemade, poderánse presentar exercicios prácticos nos que o alumnado terá que responder oralmete a unhas preguntas.

Nos últimos tramos das primeiras sesións farase a presentación específica do curso: obxectivos, contidos, metodoloxía, avaliación, etc.

□ Obxectivo: comunicar amigablemente que se pretende atinxir con este curso e de forma somera coa materia de Socioloxía. Aclarar, no posible, a finalidade da mesma e o seu interese.

□ Modalidade: guiada

□ Natureza: teórica

□ Escenario: aula ordinaria

□ Grupo: grande

□ Tarefas do alumnado: participar activamente nas actividades

Estudos/actividades previas	<p>☐ Descrición: sempre antes de cada sesión presencial maxistral (horas A) ou do desenvolvemento de traballo práctico (horas B) ou seminarios (horas C) o alumnado realizará as actividades previstas como previas.</p> <p>O alumnado deberá procurar, ler e traballar a documentación ou o material proposto e facilitado pola/o docente.</p> <p>o Pode ser para unha actividade teórica - procura de información, análise e organización de documentación- ou a realización dunha tarefa que haxa de ser resolta con traballo práctico.</p> <p>☐ Obxectivo: aprender e asistir ás aulas cun mínimo de coñecementos da materia que permita avanzar a bo ritmo e compartir coñecementos para facilitar o debate en sesión maxistral, seminario ou práctica.</p> <p>Quen se encargue da docencia poñerá a disposición do alumnado o material de lectura ou as indicacións para obtelo.</p> <p>☐ Modalidade: autónoma. ☐ Natureza: práctica. ☐ Escenario: Non prescrito. ☐ Realizarase en grupo reducido ou de forma individual.</p> <p>☐ Tarefas do alumnado: o Procurar a documentación (bibliográfica, bases de datos, Internet, etc.) o Ler a documentación facilitada polo/a docente ou obtida de forma autónoma.</p>
Sesión maxistral	<p>Exposición, explicación e aclaracións do contido da materia: Relacionar coa sesión anterior Resaltar as ideas principais Explicacións ordenadas e estruturadas</p> <p>Exemplos (de actualidade, reais, etc.) Relacionar os novos conceptos Asegurar a comprensión do contido empregando a exposición teórica ou a discusión e debate.</p> <p>☐ Obxectivo: abrir portas a novos coñecementos ☐ Modalidade: guiada, a presenza de docente é necesaria. ☐ Natureza: teórica. ☐ Escenario: aula ordinaria A (na que se desenvolven habitualmente as aulas).</p> <p>Recursos tecnolóxicos (proxector, conexión a Internet, vídeo ou dvd).</p> <p>☐ Grupos: grande.</p> <p>☐ Tarefas do alumnado: participar activamente na sesión (tomar notas, tomar a palabra, contestar preguntas).</p>
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>☐ Descrición: formulación, análise, resolución e debate de exercicios relacionados coa temática da materia.</p> <p>A docente propón, ao final de cada tema, por escrito e de forma organizada unha batería de exercicios e actividades.</p> <p>A documentación de consulta e lectura estará a disposición do alumnado e conforma a guía de orientación e análise, centra os puntos de interese, de ampliación ou de complexidade para a posterior discusión e posta en común na aula.</p> <p>En hora A realizarase un exercicio escrito por tema que será recollido pola docente na aula e que formará parte da avaliación.</p> <p>En todas as sesións maxistras a docente preguntará pola realización dos exercicios de autoavaliación, polas dificultades e dúbidas atopadas e recollerá os comentarios e achegas do alumnado comentados en público. Resolveráse na aula cantas dúbidas se presenten deste xeito.</p> <p>☐ Obxectivo: Reflexionar e relacionar teoría e práctica e proporcionar feedback ao alumnado sobre o proceso de aprendizaxe. Realmente é unha peza metodolóxica integrada, que permite aprender, consolidar, ampliar, autoavaliar e avaliar, e comunicar na aula.</p> <p>☐ Modalidade: guiada. ☐ Natureza: práctica. ☐ Escenario: aula ordinaria con recursos tecnolóxicos. ☐ Grupos: grande, mediano e reducido. Individual e posta en común. ☐ Tarefas do alumnado: o alumnado deberá resolver os exercicios propostos a partir do material de estudo facilitado pola docente. Posteriormente terá lugar unha posta en común.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Seminarios	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
Titoría en grupo	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
Traballos tutelados	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalzado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.

Presentacións/exposicións Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.

Prácticas autónomas a través de TIC Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.

Probas	Descrición
---------------	-------------------

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
--	--

Probas de resposta curta	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
--------------------------	--

Cartafol/dossier	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, participación en aula, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común as dúbidas que se susciten no estudo da materia, e, especialmente, todo canto se faga para preparar os seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. -En titoría individual ou de grupo a través de correo-e O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
------------------	--

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Traballos tutelados	Esta metodoloxía está pensada para poñer en práctica os coñecementos adquiridos e activar as capacidades que permiten acadar competencias de aplicación á realidade. O traballo será realizado en grupo, guiado, avaliado en proceso, e avaliado ao final. A base sobre a que se aplican os criterios será a participación nas sesións de introdución e de seguemento e a memoria onde se recolle o realizado. Ningún traballo se poderá dar por finalizado ata que non acade a cualificación de apto.	20	A1 B3 A2 B4 A3 B5 A4 B6 A5 B7 B8 B10 B11 B12	C20 D1 C22 D2 C23 D3 C24 D5 C69 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21 D22
Presentacións/exposicións	Neste apartado terás en conta a presentación pública dos traballos tutelados, así como a presentación e debate ou posta en común en aula (A) dos exercicios e dos seminarios (C). O valor da exposición dos traballos e das exposicións orais en aula e seminarios poderá chegar a representar o 20 do total final. O reparto é a partes iguais entre os tres tipos de presentacións.	20	A1 B11 A2 A4	C20 D1 C69 D3 D5 D9 D18
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Esta metodoloxía está pensada para aquelas persoas que desexen afondar un pouco máis nos temas. No material preparado pola docente fanse suxestións que orientan ao alumnado para este fin, podendo tamén o propio alumnado afondar en aspectos que non estean prescritos pola docente pero que garden relación coa materia. Este traballo fará parte do recompilado para o cartafol que deberá realizar individualmente o alumnado.	10	A1 B3 A2 B6 A3 B8 A5 B10 B12	C21 D1 C22 D3 C23 D14 C24 D15 C69 D16 D20 D22 D23
Seminarios	Cada grupo C terá 8 sesións de seminario (horas C) ao longo do cuadrimestre. Para o seu desenvolvemento será preciso que o alumnado se documente previamente. Nas sesións de seminario cada participante intervirá presentando as conclusións ás que chegara, de modo que se comparta coñecemento e se debata en grupo. O traballo realizado para estas sesións fará parte da avaliación.	10	A1 B3 A2 B4 A3 B5 A4 B6 A5 B7 B8 B10 B11	C20 D1 C22 D2 C23 D3 C24 D12 C69 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D22
Probas de resposta curta	Durante o desenvolvemento do curso realizaranse 9 probas (unha por cada tema) de resposta curta sen apoio de apuntamentos nin material. Cada unha delas será avaliada de forma inmediata e devolta ao alumnado na semana posterior para a súa comprobación e comentario.	20	A1 B6 A5 B8 B9 B10 B12	C21 D1 C22 D14 C23 D15 C24 D20 C69 D23
Cartafol/dossier	No cartafol/dossier irase plasmando o traballo realizado durante o curso: exercicios, pescudas, comentarios, reflexións, incluso partes específicas do traballo realizado para a investigación en grupo que non tiveran entrada no mesmo. Irase revisando na titoría ao longo do cuadrimestre a pedimento do alumnado ou da docente. O valor do cartafol poderá supor na nota final ata un 30 por cento. Comporán esa cualificación tres elementos: 1.- O recompilado para os seminarios (contemplado xa co 10 por cen no apartado correspondente) 2.- O recompilado como traballo voluntario (contemplado xa no apartado correspondente cun 10 por cen) 3.- O recompilado como exercicios de final dos temas elaborados para preparar mellor as probas de coñecemento, esta é a porcentaxe que se consigna neste apartado e que representa o 10.	10	A1 B3 A2 B4 A3 B5 A4 B6 A5 B8 B9 B10 B12	C22 D1 C23 D2 C24 D3 C69 D6 D13 D14 D15 D16 D18 D20 D22

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	A proba presencial voluntaria de resposta longa propónse como unha oportunidade para acadar a cualificación de sobresaliente ou MH de quen teña acadado un notable no cómputo global. Trátase de desenvolver un tema ou un comentario de texto: Para o seu desenvolvemento poderanse consultar durante a realización cantos documentos se consideren de interese. Terá lugar na data da proba final oficial do cuadrimestre. Nesta data final oficial terá lugar tamén unha proba de avaliación/recuperación para todas aquelas persoas que non acadasen o aprobado na avaliación continua. Neste caso será unha mestura de preguntas de resposta longa e curta. En ambos casos disporase de dúas horas para a súa realización.	10	A1 B6 C20 D1 A5 B8 C21 D3 B9 C22 D14 B10 C23 D15 B12 C24 D20 C69 D23
--	---	----	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na convocatoria final oficial terá lugar unha proba de avaliación/recuperación das probas de resposta curta non superadas para todas aquelas persoas que non acadasen unha avaliación continua positiva da parte teórica a través das devanditas probas. Neste caso será unha mestura de preguntas de resposta longa e curta. Asemade, esta será a data final para presentar por escrito os proxectos de investigación.

No caso da segunda convocatoria realizarase unha proba mixta oral e escrita na que se poidan avaliar os requirimentos e competencias da materia segundo o que queda expresado neste apartado 7. No caso de non ter presentado ou avaliado positivamente os proxectos de investigación presentaranse nesta segunda convocatoria.

No caso de que se teñan superado algunhas partes (probas teóricas, proxecto de investigación, proxectos de seminario, presentacións, cartafol, parte das probas de resposta curta ...) gardaranse os resultados destas partes superadas para telos en conta na segunda convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

- Fernández Palomares, Francisco (coordinador), **Sociología de la educación.**, Madrid: Pearson,
- Educación en tiempos inciertos, **Fernández Enguita, Mariano**, Madrid: Morata,
- Sociología de la Educación, **Fernández Enguita, Mariano (editor)**, Barcelona: Ariel referencia,
- Sociología, **Macionis, John J. & Plummer, Ken**, Madrid: Prentice Hall,
- La educación general en España, **Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C.**, Fundación Santillana,
- Diccionario de sociología, **Salvador Giner, Emilio Lamo de Espinosa e Cristóbal Torres (editores)**, Madrid: Alianza Editorial,
- Las reformas educativas a debate, **Varela, Julia**, Madrid: Morata,
- Atando teoría y práctica en la labor docente, **Viniegra, L.**, Barcelona: Paidós,
- Investigación-acción, reflexión crítica sobre la práctica educativa, **VVAA.**, Eduforma,
- Aprendiendo a trabajar: como los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de clase obrera, **Willis, Paul**, Madrid: Akal,
- El harén pedagógico. Perspectiva de género en la organización escolar, **Santos Guerra (coordinador)**, Barcelona: Graó,
- Cultura infantil y multinacionales, **Steimberg y Kinchelore (compiladores)**, Madrid: Morata,
- Nacimiento de dos hermanos gemelos: el sociólogo y el maestro de escuela (reflejo de Francia en el, **Volker, Joan**, Barcelona: Península,
- Chicos son hombres serán: cómo romper los lazos entre masculinidad y violencia, **Miedziam, Myriam**, Madrid: Horas y horas,
- La escuela obligatoria y la invención de la infancia anormal□ en Espacios de poder, **Muel, Francine**, Madrid: Ediciones de la Piqueta,
- La escuela a examen, **Fernández Enguita, Mariano**, Madrid: Pirámide.,
- La profesión docente y la comunidad escolar, **Fernández Enguita, Mariano**, Madrid: Morata,
- Vigilar y castigar, **Foucault, Michel**, Madrid: Siglo XXI,
- La escuela no es una empresa. El neoliberalismo al asalto de la escuela pública, **Laval, L.**, Barcelona: Paidós,
- Educación como □Dios manda□., **Appel, Michel W.**, Barcelona: Paidós,
- <http://www.un.org/>, **Naciones Unidas**,
- <http://www.oneworld.net/>, **One World**,
- <http://www.europa.eu.int/index-en.htm>, **Unión Europea**,
- <http://portal.unesco.org/>, **UNESCO**,
- Escuelas y calidad de la enseñanza, **Informe internacional OCDE**, Barcelona: MEC/Paidós,
- Educación superior y futuro de España, **Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C.**, Fundación Santillana,
- www.ine.es, **Instituto Nacional de Estadística**,
- <http://www.consellodacultura.org>, **Consello da Cultura Galega**,
- Falar galego: No veo por que. Aproximación cualitativa á situación sociolingüística de Galicia, **Iglesias Álvarez, Ana**, Xerais,

www.ige.eu/web/index., **Instituto Galego de Estatística**,
faitic.uvigo.es/index., **Universidade de Vigo**,
www.csic.es/, **CSIC**,
www.migualdad.es/mujer/, **Instituto de la Mujer. La mujer en cifras**,
sgi.xunta.es/publdida.html -, **Servizo de Igualdade (Galicia)**,
www.oecd.org/document, **OCDE**,
www.cervantesvirtual.com/, **Biblioteca Virtual Cervantes**,
www.educarm.es/templates/portal/images/ficheros/revistaEducarm/, **REDINET (Información educativa)**,
www.sc.ehu.es/sfwseec/basedatos.htm -, **ERIC (Centro de recursos educativos)**,
www.plazayvaldes.es/libro/diccionario-critico-de-ciencias-sociales/1249/, **Diccionario crítico de Ciencias Sociales**,
www.injuve.mtas.es/injuve/portal.portal.action, **INJUVE (Instituto de la Juventud de España)**,
http://webs.uvigo.es/hcastro/guias/guia_dep08.html, **Como realizar un trabajo académico**,
Metodología de investigación, **Hernández Sapiéri**, Mc.Graw-Hill,
La corrosión del carácter, **Sennett, Richard**, Barcelona, Anagrama,
Amor líquido: Acerca de la fragilidad de los vínculos humanos, **Baumen, Zygmunt**, Mexico, FCE,
El trabajo de cuidados, **Carrasco, Cristina**, Madrid, los libros de la Catarata,
Sociofobia: el cambio político en la era de la utopía digital, **Rendueles, César**, Capitan Swing,
La convivencia, **Illich, Ivan**, Barcelona, Virus,
La invención de los derechos humanos, **Hunt, Lynn**, Barcelona, Tusquets,
Como aprender a amar en la escuela, **Renau, Mª Dolors (Ed.)**, Madrid, La catarata,
Pedagogías invisibles. El espacio del aula como discurso, **Acaso, María**, Madrid, La catarata,
Peligro, niños, **Tonucci, Francesco**, Barcelona, Graó,
Pensando el futuro de la educación, **Imbermom, F. Jarauta, B. (Coord.)**, Barcelona, Graó,

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase poñer atención á documentación que se sube á plataforma virtual FAITIC. Nela están desenvolvidos os temas, esquemas de traballo, fichas para realizar comentarios e outros traballos voluntarios, guías de análise de películas con perspectiva sociolóxica, novas, anuncios, calendario previsto de realización do programa e datas das probas de avaliación. Debe poñerse atención á bibliografía máis ampliada e bases de datos importantes para o desenvolvemento dos traballos. Recoméndase encarecidamente que se lea esta guía con atención para poder aclarar as dúbidas xa na sesión de presentación da materia o primeiro día e non pasemos o curso aclarando cuestións que xa están recollidas neste documento.

Recoméndase ver e comentar o material audiovisual proposto: vídeos, documentais, películas,...

Tamén é moi importante ler a prensa e estar ao tanto dos acontecementos, ter unha actitude aberta, curiosa e crítica ante o que sucede no mundo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria**

Materia	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria			
Código	P02G120V01201			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Pino Juste, Margarita Rosa			
Profesorado	Pino Juste, Margarita Rosa			
Correo-e	mpino@uvigo.es			
Web	http://webs/uvigo.es/mpino			
Descrición xeral	<p>O curriculum é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos concetuais (concepcións, compoñentes, niveis, etc.) como nos procedimentais (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación, etc.), de aí que figure como de formación básica unha materia que aborde a citada temática. A materia adecúase ao perfil profesional e académico da titulación nos seguintes aspectos:</p> <p>(a) En relación coa temática referida ao currículo</p> <ul style="list-style-type: none">- En termos xerais, asesoramento grupal e individual sobre calquera aspecto relacionado co ámbito curricular- Especificamente, o relacionado co deseño e avaliación de programas educativos, de unidades didácticas, de materiais e actividades, así como de documentos de centro. <p>(b) En relación coa temática referida á innovación educativa e investigación</p> <ul style="list-style-type: none">- Deseño, aplicación e avaliación de prácticas educativas innovadoras- Elaboración de informes utilizando diferentes formatos para divulgar innovacións educativas- Relación entre a innovación educativa e a investigación centrada no cambio- Utilización do sistema de referencias bibliográficas recomendadas pola APA- Coñecemento dos conceptos e procesos curriculares, así como das diferentes correntes de pensamento curricular <p>En relación ós campos profesionais nos que se proxecta:</p> <ul style="list-style-type: none">* Deseño e planificación educativa* Asesoramento a programas de innovación educativa e curricular* Asesoramento nos procesos de avaliación educativa e a súa implementación* Elaboración, deseño e actualización de programas curriculares* Deseño de materiais educativos e curriculares* Formación de docentes en procesos de ensino-aprendizaxe* Asesoramento en plans formativos para organizacións e empresas			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a resancia e a disciplina persoal nos estudantes
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.				
Diseñar, planificar e avaliar a actividade docente e o aprendizaxe na aula atendendo ás necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	A2 A4	B1 B2 B8 B9 B11	C4 C6 C8 C16 C19 C56	D1 D8 D9 D14 D15 D19
Coñecer e analizar elementos básicos do currículo de Educación Primaria e cuestionar críticamente as diversas tendencias e propostas curriculares da administración educativa.	A2 A3	B4 B8 B9	C5 C11 C20 C22 C56	D14 D15 D17 D18
Lograr unha capacidade de relación e de comunicación, así como de equilibrio emocional nas variadas circunstancias da actividade profesional.	A4	B4 B5 B11	C9 C11 C13 C20	D1 D8 D12 D17 D21
Coñecer e dominar os métodos e estratexias de investigación e a súa aplicación a dinámica de aula.	A2 A4 A5	B1 B2	C9 C14 C17 C19 C22	D1 D2 D10 D21 D22
Comprender que a dinámica diaria en educación primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo, situación e saber ser flexible no exercicio da función docente	A4	B1 B2	C4 C5 C6 C8	D1 D2 D8 D15 D17 D18

Capacitarse para traballar en equipos multidisciplinares cos compañeiros e outros profesionais dentro e fora do centro como condición necesaria para mellora da súa actividade profesional, compartindo saberes e experiencias e aceptando a disparidade de opinións.	A4 A5	B8 B9	C8 C14 C16 C17 C19	D17 D18 D19 D21 D22
Seleccionar, desenvolver e avaliar contidos do curriculum mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A2 A3 A4	B1 B2 B8 B9	C6 C14 C16	D1 D2 D8 D14 D15
Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fora de ela relativos ó periodo de 6-12 anos.	A2 A5	B1	C4 C6 C9 C20 C22	D1 D2 D8 D9
Preparar, seleccionar ou construír materiais didácticos e utilizalos nos marcos específicos das distintas disciplinas atendendo aos principios teóricos básicos da globalización e a súa aplicación ás etapas de Educación Primaria.	A2 A3 A4	B1 B2 B4	C5 C6 C8 C9 C56	D1 D2 D8 D14 D17 D18
Desenvolver a capacidade para recopilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares apropiados ás características do alumno de Educación Primaria.	A2 A3 A4	B2 B8 B9	C6 C8 C9 C14 C16	D1 D8 D10 D12 D14 D15
Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensinanza-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias precisas.	A2 A5	B1 B2 B4	C4 C5 C8 C9 C16	D1 D8 D14 D15 D22
Utilizar a avaliación, na súa función propiamente pedagóxica e non meramente acreditativa, como elemento regulador e promotor da ensinanza, da aprendizaxe e da súa propia formación.	A2 A5	B1 B2 B5	C9 C11 C13 C14 C16	D1 D8 D9 D18 D22
Potenciar o rendimento académico dos alumnos e o seu progreso escolar, no marco dunha educación integral.	A2 A3	B2 B8	C16 C17	D1 D2 D18 D21 D22
Asumir a necesidade dun desenvolvemento integral continuo, mediante a autoavaliación da propia práctica.	A2 A5	B8 B9	C13 C22 C64	D15 D16 D17 D21 D22

Contidos

Tema	
Cara unha conceptualización da Didáctica Xeral. Estructura disciplinar.	Aproximación o concepto de Didáctica. A Didáctica como Ciencia Social e como Ciencia da Educación. Ubicación da didáctica nas ciencias da educación. Desenvolvemento histórico da didáctica. Panorama actual da Didáctica. A Investigación Didáctica. Construción do coñecemento didáctico. Paradigmas de investigación didáctica. Enfoque positivista da Didáctica. Enfoque interpretativo da Didáctica. Enfoque crítico da Didáctica. A investigación no campo da didáctica. Proceso e fases da investigación.
A Didáctica como campo semántico: Estructura conceptual	O obxecto de estudo da Didáctica: A Ensinanza. O aprendizaxe. A Formación. A Instrución. A didáctica como tenoloxía e práctica. Teorías Curriculares
Didáctica como campo de intervención: estrutura operativa	O Concepto e tipos currículo. Componentes do currículo. Modelos de curriculum. Factores que determinan o curriculum. Características e funcionalidade do deseño curricular no Sistema Educativo Español. Do curriculum prescriptivo ao curriculum de aula. O curriculum de Educación primaria.

O profesor como axente curricular.	Características do profesor na aula. Funcións do profesor. Competencias profesionais. A comunicación. A observación. A organización e dirección das actividades na aula
Competencias clave Obxectivos de aprendizaxe	As competencias clave na LOMCE. Obxectivos e Competencias da ensinanza. Niveis de xeralización na definición de obxectivos. Características dos obxectivos. Selección e secuenciación de obxectivos.
Contidos.	Contidos. Concepto, características dos contidos. Tipos de contidos. Selección de contidos. Secuenciación de contidos.
Metodoloxía didáctica.	Metodoloxía didáctica. O método didáctico. Principios metodolóxicos. Técnicas de ensinanza. As actividades. Compoñentes e estrutura das actividades. Criterios para a selección de actividades. Actividades extraescolares e complementarias
Medios didácticos.	Medios didácticos. Funcións dos recursos no ensino. Clasificación dos medios didácticos. O libro de texto como recurso didáctico. O entorno como recurso. Os medios audiovisuais. Os medios de comunicación social. Evaluación dos medios e recursos na ensinanza.
A avaliación dentro do currículo.	Paradigmas de avaliación. Fases na avaliación. Modalidades de avaliación. Técnicas de avaliación. Estándares de aprendizaxe. A avaliación da ensinanza. A avaliación do centro docente.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	6	9
Sesión maxistral	25	37.5	62.5
Proxectos	6	18	24
Prácticas autónomas a través de TIC	7	14	21
Titoría en grupo	7.5	15	22.5
Estudos/actividades previos	0	3	3
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	5	5
Seminarios	1	2	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Nos primeiros días de clase explicarase o programa d'a materia, ofrecerase o material preciso e explicarase o manexo da plataforma TEMA.
Sesión maxistral	A Lección maxistral utilizarase para a explicación dos contidos teóricos. Constitue unha actividade presencial na aula mediante a utilización de medios personais e audiovisuais. Estas leccións estruturanse en catro partes: introdución, desenvolvemento, conclusións e debate, para explicar e aclarar os concetos clave tanto teóricos como prácticos. As sesións maxistrais realizaranse con todo o grupo clase co fin de o alumnado domine os principios e conceptos traballados e adquira unha cultura argumentativa que lle axudará a resolver as partes teóricas do proxecto. Para o desenvolvemento das sesións teóricas, previo ao inicio de cada bloque de contidos, entrégase ao alumnado em FAITIC un pequeno dossier no que se inclúe: * Explicación de obxectivos e contidos. * Guión desenvolto de cada un dos temas e conceptos básicos. * Liñas xerais do desenvolvemento metodolóxico e proposta de actividades. * Prácticas relacionadas co bloque temático. * Temporalización. * Criterios e estratexias de avaliación que se seguirán nese bloque. * Documentos de lectura obrigatoria. * Bibliografía de ampliación.

Proxectos	<p>Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proxectos ou Project Based Learning (PBL). Trátase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuxo obxectivo é que o alumnado alcance o dominio duns contidos mediante a realización dun proxecto deseñado polo profesor.</p> <p>Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o deseño por proxectos é o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación <p>O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica integrada que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de deseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica.</p> <p>A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co deseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica.</p> <p>Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros onde se realizará unha retroalimentación do proceso para corrixir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto .</p>
Prácticas autónomas a través de TIC	O alumno atopará na plataforma TEMA unha serie de exercicios que lle facilitarán a resolución do seu proxecto individualizado e lle axudará a cimentar os conceptos teóricos.
Titoría en grupo	<p>O traballo individual e en grupos pequenos, onde o profesor pode facer un seguimento individualizado, constitúe unha actividade autónoma, que ensina o alumnado a traballar de forma independente e a tomar decisións por si mesmo, facilitando o descubrimento do coñecemento coa orientación da profesora. O alumno debe coordinarse co resto dos compañeiros do equipo, co fin de desenvolver aprendizaxes activos e significativos de forma colaborativa.</p> <p>As titorías grupais teñen como fin consensuar a temática da unidade, revisar o formato e presentación na aula, corrixir as posibles problemáticas que se presenten na elaboración do proxecto e dos diferentes materiais, asesorar sobre alternativas de actuación ou para ofrecer ampliación e reforzo en cada tema. A finalidade será que o alumnado consiga habilidades e destrezas de traballo en equipo e valore as aportacións e a retroalimentación dos compañeiros como medio de novos aprendizaxes. As tarefas a realizar serán as seguintes:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Busca informática de datos. Manexo de fondos bibliográficos. * Análise de textos e o material videográfico. * Elaboración e corrección das diferentes fases do proxecto e dos diferentes materiais
Estudos/actividades previas	O alumnado realizará un minicurso sobre búsqueda en bases de datos documental e legislativa para facilitar o seu traballo de investigación individualizada en cada tema.
Eventos docentes e/ou divulgativos	O alumnado poderá aportar documentación de outros eventos educativos que se realicen na facultade, na universidade ou no contexto social próximo sempre que axuden o desenvolvemento exitoso da materia e a asimilación e dominio dos contidos.
Seminarios	A profesora organizará un seminario monográfico sobre un tema de actualidade e sempre relacionado con unha temática da materia para facilitar a comprensión do contido e a interdisciplinabilidade que se produce no eido didáctico dada a complexidade do feito educativo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proxectos	Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a seguir con éxito o desenvolvemento da materia: * Durante a realización dos proxectos o alumnado poderá comprobar se o seu traballo é correcto a través de modelos comparativos. * Nas Titorías grupais o alumnado pode ir comprobando a evolución na aprendizaxe mediante a retroalimentación do proceso tanto na relación coa profesora como cos seus compañeiros (co-avaliación). Intentaremos poñer en común os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo. Ademais disporá de probas de autoavaliación e autoreflexión co fin de reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.
Titoría en grupo	Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a seguir con éxito o desenvolvemento da materia: * Durante a realización dos proxectos o alumnado poderá comprobar se o seu traballo é correcto a través de modelos comparativos. * Nas Titorías grupais o alumnado pode ir comprobando a evolución na aprendizaxe mediante a retroalimentación do proceso tanto na relación coa profesora como cos seus compañeiros (co-avaliación). Intentaremos poñer en común os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo. Ademais disporá de probas de autoavaliación e autoreflexión co fin de reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.

Prácticas autónomas a través de TIC	Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a seguir con éxito o desenvolvemento da materia: * Durante a realización dos proxectos o alumnado poderá comprobar se o seu traballo é correcto a través de modelos comparativos. * Nas Titorías grupais o alumnado pode ir comprobando a evolución na aprendizaxe mediante a retroalimentación do proceso tanto na relación coa profesora como cos seus compañeiros (co-avaliación). Intentaremos poñer en común os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo. Ademais disporá de probas de autoavaliación e autoreflexión co fin de reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.
-------------------------------------	---

Avaliación							
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Sesión maxistral	O alumnado realizará unha proba tipo test para avaliación dos contidos conceptuais (competencias de coñecemento). Para a avaliación da proba tipo test utilizaráse a formula: Acertos menos (erros / n \square 1). Donde n = nº de posibles respostas correctas n= nº de item. Na convocatoria de xullo o tipo de exame será de preguntas cortas.	40	A3 A5	B1 B11	C4 C5 C8 C11 C17 C19 C64	D1 D14	
Proxectos	O proxecto final consistirá na presentación dunha unidade didáctica fundamentada a nivel teórico. Este proxecto será presentado o día do exame oficial da materia. Este traballo permitirá avaliar os contidos procedimentais.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B11	C4 C5 C6 C8 C17 C56 C64	D1 D2 D8 D15 D16 D17 D18 D22	
Titoría en grupo	Utilizaranse rexistros observacionais para comprobar a participación do alumnado nos traballos, a súa implicación nos mesmos e as súas actitudes de colaboración, axuda, reflexión crítica e apoio o labor de equipo (competencias saber ser e saber estar). Tamén mediante estes rexistros a profesora poderá medir a participación, implicación nos traballos, compromiso, ético, etc.. do alumnado nos traballos grupais.	20	A2 A4	B5 B8 B9	C9 C11 C13 C14 C20 C22	D9 D10 D12 D14 D15 D19 D21	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación desta asignatura desenvólvese en varios niveis e dimensións. Partindo do marco xeral das competencias, é dicir, das capacidades, a avaliación intentará recoller e valorar aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto de: campo dos coñecementos, campo dos procedementos, campo actitudinal e campo relacional.

Entendemos que o equilibrio estará en que o alumnado acabe por dominar estas catro grandes dimensións que dalgunha forma contribuirá a que se forme de xeito integral.

A avaliación está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Polo tanto, afecta a todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

A avaliación do proxecto terá dous aspectos: por un lado a xustificación teórica dos distintos elementos curriculares traballados e por outro o seu deseño. Para avaliar o proxecto seguiranse as seguintes normas:

- 1.- Utilización dos coñecementos disponibles nos documentos traballados na aula para contrastar as propias ideas, apoiadas e fundamentadas. Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
- 2.- Expresar correctamente as ideas propias, argumentadas e demostrar capacidade de escoita e receptividade.
- 3.- Crítica razonada de posicións e feitos fundamentados con argumentos utilizando un vocabulario técnico propio da materia.
- 4.- Claridade expositiva, habilidades de comunicación, estrutura da presentación traballada na aula.
- 5.- Estructura lóxica das ideas.
- 6.- Utilización e manexo das TIC.
- 7.- Adecuación e coherencia entre as actividades prácticas e os contidos teóricos.
- 8.- Calidade das aportacións e expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en grupo, compromiso nas diferentes tarefas.
- 9.- Formulación dos obxectivos didácticos, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 10.- Selección do tema, secuenciación dos contidos o longo da unidade didáctica, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 11.- Selección das actividades, creatividade na súa elaboración, adecuación a idade e a temporalización.
- 12.- Deseño innovador de recursos.
- 13.- Selección das estratexias de avaliación: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, deseño de instrumentos, etc.

O seguimento dos grupos de traballo convírtese unha ocasión privilexiada para introducir, por parte da profesora, aspectos actitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación polo traballo de mestre, etc.). Do mesmo xeito, en algunhas fases do proxecto pídeselle ao alumnado que valoren o seu propio traballo (autoavaliación) ou o traballo dos demais compañeiros (coavaliación) para facer unha retroalimentación do proceso que permita solventar os erros na aprendizaxe o antes posible.

Para a valoración de traballo en grupo o alumnado debe cubrir unha matriz de autovaloración que estará dispoñible na plataforma.

A **cualificación final** da disciplina resultará da integración das distintas notas nas actividades realizadas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva. Os alumnos/as que non realicen todas as actividades de avaliación obterán a cualificación final de suspenso, aínda que algúns dos exercicios estean aprobados. Se o alumno/a realiza algunha das actividades de curso terá a cualificación de suspenso, xa que participou nalgunha das actividades e se realiza unha avaliación continua.

Se na convocatoria de xuño non fosen superadas todas as partes da avaliación, en xullo avaliaranse mediante un exercicio escrito, a presentación dunha unidade didáctica xustificada e deseñada según o modelo constructivista e as prácticas de aula que poden atoparse na plataforma TEMA.

A revisión dos exames será no despacho da profesora unha vez concluída a corrección.

Pautas de mellora para a recuperación

Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a súa mellora, e de selo caso, da recuperación da materia:

- 1.- Titorías onde podemos ir vendo a evolución na aprendizaxe e resolver posibles dúbidas.
- 2.- Exercicios na plataforma. Onde se poderá comprobar os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo.
- 3.- Probas de auto-reflexión e autoavaliación onde os grupos e os alumnos individualmente poderán reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.

Os exercicios e as probas para a súa análise estarán na plataforma TEMA.

Bibliografía. Fontes de información

CANTÓN MAYO, I y PINO JUSTE, M., **Diseño y desarrollo del curriculum**, Alianza Editorial,

Moral Santaella, C. e Pérez García, M.P., **Didáctica. teoría y práctica de la enseñanza**, Pirámide,

Sánchez Huete J.C., **Compendio de didáctica general**, CCS,

Herrán Gascón, Agustín de la, dir., **Didáctica general : la práctica de la enseñanza en educación infantil, primaria y secundaria**, McGraw-Hill,

En Faitic o alumno atopará de cada tema o material documental, legislativo, videográfico ou enlace que lle facilite o dominio dos diferentes contidos.

OUTRA BIBLIOGRAFÍA

ÁLVAREZ, L. ET AL. (1995). *Proyecto Educativo, Proyecto Curricular, Programación de aula*. Madrid: S.M.

BLANCO PESQUEIRA, A. (2004). *Didáctica Xeral e Formación do profesorado*. Vigo: S.P. U.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria**

Materia	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria			
Código	P02G120V01202			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Martínez Figueira, María Esther			
Profesorado	Martínez Figueira, María Esther Sierra Martínez, Silvia			
Correo-e	esthermf@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>Esta materia cumpre un papel fundamental derivado do seu carácter instrumental e formativo:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ten un carácter instrumental porque se traballan as competencias necesarias para o manexo das tecnoloxías como ferramentas para a procura, tratamento, organización e representación da información. Neste sentido, serve de apoio a outras materias do plan de estudos.- Ten un carácter formativo porque ofrece unha nova visión de como ensinar e como aprender na escola dentro da sociedade da información e o coñecemento. <p>Nesta materia terás a oportunidade de coñecer, analizar e valorar cal é o novo papel do profes@r, de l@s alumn@s e dos elementos que configuran o acto didáctico, cal é a nova maneira de ensinar e aprender coa tecnoloxía. Así coñecerás, entre outras cousas, a usar novos recursos didácticos con base tecnolóxica, como deseñar e elaborar materiais didácticos empregando a tecnoloxía, que estratexias de traballo empregar coas novas tecnoloxías na escola ...</p> <p>Por último, como *maestr@ será necesario que sexas capaz de axudar aos teus alumn@s a desenvolverse neste novo ámbito tecnolóxico pero cunha visión crítica e reflexiva, que lle permita descubrir nas tecnoloxías unha ferramenta non só para o seu lecer e tempo libre, senón tamén para a súa formación como cidadáns libres e responsables.</p>			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida

B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Analizar o contexto da actual sociedade da información e reflexionar sobre o novo contorno social e educativo que xeran as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC), dando lugar á necesidade de adquirir novas competencias persoais e profesionais.	A1	B1	C1	D1
	A3	B2	C2	D2
		B6	C7	
		B9	C8	
		B10	C11	
		C17		
		C19		
Familiarizarse cos marcos legislativos que regulan a contorna dixital e coñecer a lexislación aplicable ao uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación na educación primaria.	A1	B1	C1	D1
	A3	B2	C2	D2
		B5	C5	
		B6	C7	
			C8	
		C9		

Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.

A1 B1 C1 D1
 A2 B6 C2 D6
 A3 C5
 C7
 C8
 C9
 C23

Adquirir conceptos teóricos e habilidades prácticas para o emprego de habilidades que faculden ao alumno no manexo e aplicación dos novos medios tecnolóxicos e dixitais na súa formación continuada e o exercicio profesional.

A1 B1 C1 D1
 A2 B2 C2 D5
 A3 B4 C5
 A4 B5 C6
 A5 B6 C7
 B8 C8
 B10 C9
 B11 C11
 B12 C15
 C17
 C19

Construír unha base de coñecementos, actitudes e habilidades técnicas útiles para o futuro mestre no desenvolvemento da súa actividade profesional que lle permitan unha axeitada utilización dos recursos tecnolóxicos ao seu alcance, analizando e reflexionando sobre as implicacións que a devandita utilización ten no deseño e desenvolvemento curricular.

A1 B1 C1 D1
 A2 B2 C2 D2
 A3 B5 C5 D5
 A4 B6 C7 D14
 A5 B9 C8 D15
 B11 C11 D22
 B12 C15
 C17
 C19

Ser quen de buscar, seleccionar e avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características dos alumnos e dos contidos de aprendizaxe, así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos.

A2 B1 C1 D1
 A3 B2 C2 D2
 A4 B3 C5 D3
 B4 C6 D4
 B5 C7 D5
 B6 C8 D6
 B7 C9 D7
 B10 C11 D8
 B11 C13 D9
 B12 C15 D12
 C16 D13
 C17 D14
 C19 D15
 C23 D16
 D17
 D18
 D22

Identificar puntos fortes e débiles nos materiais dixitais avaliando e determinando as súas posibilidades de integración nos procesos de ensino-aprendizaxe.

A1 B1 C9 D1
 B2 C16 D14
 B10 C23
 B12

Integrar os novos medios de comunicación nos procesos de ensino-aprendizaxe.

A1 B1 C1 D1
 A2 B2 C2 D7
 A3 B3 C5 D14
 A4 B4 C7 D15
 A5 B5 C8 D18
 B6 C11 D22
 B7 C17
 B8 C19
 B9 C23
 B10
 B11
 B12

Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadoras axustándose ás necesidades de contornas específicas.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C5	D3
	A4	B4	C6	D4
	A5	B5	C7	D5
		B6	C8	D6
		B7	C9	D7
		B8	C11	D8
		B9	C13	D9
		B10	C15	D12
		B11	C16	D13
		B12	C17	D14
			C19	D15
		C23	D16	
			D17	
			D18	
			D22	
Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos da formación como futuros docentes, e tomar conciencia de que o ensino é un labor de equipo.	A3	B5	C16	D8
	A5	B6		D9
		B9		D12
				D13
				D15
Traballar autonomamente, cun posicionamento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular.	A1	B1	C19	D14
	A5	B12	C23	D15
				D16
				D17
				D22

Contidos

Tema	
PARTE TEÓRICA	10 temas
Tema 1: As TIC na sociedade da información	1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual e dixital 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información
Tema 2: A integración das TIC en contextos educativos	2.1. Factores que inflúen na súa integración 2.2. Perspectivas curriculares e modelos de integración das TIC 2.3. Proxectos nacionais de implantación das TIC nos centros. O proxecto Abalar en Galicia. 2.4. M-Learning e o movemento BYOD nos centros educativos.
Tema 3: Recursos multimedia para a educación	3.1. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos 3.2. Funcións e orientacións para o uso didáctico do multimedia educativo 3.3. Selección e avaliación de multimedia educativas 3.4. Diseño e elaboración de materiais didácticos multimedia
Tema 4: Recursos web para a educación	4.1. Ferramentas de comunicación para a educación. 4.2. Aplicacións educativas da Web 2.0 4.3. Metodoloxías de traballo con Internet na aula: webquest, cazas do tesouro...
Tema 5: Novas posibilidades educativas e desafíos na rede	5.1. Seguridade da infancia en Internet 5.2. Entornos virtuais de ensinanza-aprendizaxe e traballo colaborativo con TIC 5.2. Realidade aumentada
Tema 6: A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación de masas	6.1. Lectura de imaxes. A imaxe dixital 6.2. A televisión e a publicidade na aula 6.3. Outros medios de comunicación de masas na aula
Tema 7: Utilización educativa do vídeo e do cine	7.1. Funcións do vídeo na ensinanza 7.2. Metodoloxía, uso e explotación didáctica dos vídeos 7.3. Integración do cine en educación e na aula
Tema 8: Inclusión educativa con apoio das TIC	8.1. As tecnoloxías de apoio a diversidade: tipoloxías e funcións 8.2. Vantaxes e criterios para a integración das TIC para a inclusión do alumnado
Tema 9: Novos recursos TIC para o proceso de ensino- aprendizaxe	9.1. Do libro de texto ó libro dixital 9.2. A Pizarra dixital na aula 9.3. Dispositivos móbiles
Tema 10: A avaliación e a titoría a través das TIC	10.1. O portafolio e a rúbrica para a avaliación e seguemento de aprendizaxes 10.2. A acción titorial mediada por TIC

PARTE PRÁCTICA: Propóñense as seguintes temáticas a traballar.
Farase unha sesión de difusión de todos os proxectos na Facultade.

- Lei de protección de datos e Seguridade da infancia en Internet.
- Periódico escolar dixital.
- Televisión escolar.
- Vídeos educativos.
- Materiais e recursos interactivos.
- Pizarra dixital interactiva (PDI).
- M-Learning e o movemento BYOD nos centros educativos.: Ipad, tablet, smartphone

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	2	14	16
Traballos de aula	2	4	6
Titoría en grupo	2	10	12
Prácticas autónomas a través de TIC	28	42	70
Sesión maxistral	19	19	38
Probas de tipo test	1	7	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia. Pódese levar a cabo individualmente ou en grupo.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de forma autónoma.
Sesión maxistral	Exposicións sobre contidos da materia, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou práctica a desenvolver individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado.
Presentacións/exposicións	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado.
Traballos de aula	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado.
Prácticas autónomas a través de TIC	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de titoría sinalado.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Presentacións/exposicións	Presentación e exposición oral con multimedia e póster científico sobre o proxecto de prácticas.	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C11 C13 C15 C16 C17 C19 C23	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D22
Traballos de aula	Realización de actividades de tipo teóricas.	10	A1	B1 B2 B10 B12	C1 C2 C5 C6 C8 C11 C15 C17 C19	D1 D2 D3 D4 D5 D14 D15
Probas de tipo test	Proba tipo test de elección múltiple sobre os contidos teóricos da materia.	40	A1	B1 B2 B6 B10 B12	C1 C2 C5 C6 C8 C11 C15 C17 C19	D1 D2 D3 D4 D5 D14 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (2'5 puntos de 5 puntos de teoría) e nas prácticas (2'5 puntos de 5 puntos de prácticas). As competencias non adquiridas serán avaliadas en 2ª convocatoria e, de non aprobarse entón non se gardarán as notas para a seguinte convocatoria. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J, **Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento**, 2011,
 Raposo Rivas, M. y Martínez Figueira, M.E. (coord.), **As TIC e as súas aplicacións na aula: misión posible.**, 2012,
 Manuela Raposo Rivas (coord.), **TiC e TAD como obxecto de investigación e de intervención en educación**, 2014,
 Martínez Figueira, M.E. (coord.), **TIC para a inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.**, 2013,
 Raposo Rivas, M., **Novas tecnoloxias aplicadas a educación: aspectos técnicos e didácticos**, 2002,

Unha lectura recomendada:

- Raposo, M., Martínez, M.E. y Doval, M.I. (2012). [La guía de aprendizaje como instrumento para la orientación del trabajo autónomo en materias TIC]. En X.M. Cid, X. Rodríguez, D. Gonçalves (coord.), *Fenda Digital: TIC, Escola e Desenvolvemento Local* (346-357). Porto: Escola Superior de Educação de Paula Frassinetti (ESEPF).
- Martínez, M.E.; Raposo, M.; Añel, M.E. (2012). Acciones para la inclusión del alumnado derivadas de la normativa en la Comunidad Autónoma Gallega (España). *Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*, 10(4), 135-148. Disponible en: <http://www.rinace.net/reice/numeros/arts/vol10num4/art9.pdf> (fecha de consulta: 11/05/2013).

Outras lecturas recomendadas:

Libros:

- Raposo Rivas, M. e Doval Ruiz, Mª I. (2005) Practicando cn TICs en contextos formativos. Ourense: Aceroplus.
- Cabero Almenara, J. (Coord); Alonso García, C. M. y otros (2007) Tecnología educativa. Madrid: McGraw-Hill, Interamericana de España.
- Cabero Almenara, Julio y Romero Tena, Rosalía (coords.) (2007) Diseño y producción de TIC para la formación. Barcelona: UOC Editorial.
- Cabero, J; Córdoba, M. y Fernández Batanero, J. M. (Coords.) (2007) Las TIC para la igualdad. Nuevas tecnologías y atención a la diversidad. Sevilla: Eduforma.
- Salinas, J., I. Aguaded e J. Cabero (coords.) (2004) Tecnologías para la educación: diseño, producción y evaluación de medios para la formación docente. Madrid: Alianza Editorial.

Revistas:

- Aula de innovación educativa. Podes consultar os índices dos artigos na web da Editorial.
- Bordón. Podes consultar os índices dos artigos na web da Editorial.
- British Journal of Educational Technology. Revista cuatrimestral. Publicada dende 1970 polo National Council for Educational Technology (NCET), Milburn Hill Road, University Science Park. Coventry, CV4 7JJ, UK, London W1. ISSN: 0007-1013. Podes consultar os índices dos artigos na web da Editorial.
- Cuadernos de Pedagogía. Podes consultar os índices dos artigos na web da Editorial.
- COMUNICAR Revista de medios de comunicación y educación. Grupo Pedagógico Andaluz "Prensa y Educación" ISSN: 1134-3478.
- Edutec Revista Electrónica de Tecnología Educativa.
- Pixel-Bit. Revista de Medios y Educación. Editada polo Secretariado de Recursos Audiovisuales y Nuevas Tecnologías. Universidad de Sevilla.
- Quaderns Digitals. Revista de Nuevas Tecnologías y Sociedad.
- RED, revista de educación a distancia.
- Revista de Educación. Ministerio de Educación, Política Social y Deporte. Disponible en Internet os artigos completos.
- Revista Red Digital (do Ministerio de Educación).
- Revista Iberoamericana de Educación a Distancia (RIED). Disponible en versión dixital, os artigos completos.
- Revista Latinoamericana de Tecnología Educativa (RELATEC).
- RUSC. Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento. UOC. Disponible online, de forma completa.
- TELOS. Cuadernos de comunicación e innovación. Disponible on-line.

Enlaces de interese educativo:

Institucionais:

- Centro de Investigación y Documentación Educativa (CIDE), (Ministerio de Educación), EDUCARED (Fundación Telefónica).
- European Schoolnet. É unha iniciativa única, un marco de traballo para a colaboración entre Ministerios Europeos de Educación, pretende aunar a información das distintas redes de educación europeas. (preme
- Instituto de Tecnologías Educativas (ITE), do Ministerio de Educación.
- Portal educativo da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia.
- Canle da Consellería de Educación en YouTube.
- Canle TV Educativa da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.
- Portal de contenidos de Extremadura.
- Portal de recursos educativos de Navarra.
- Portal Educativo da Comunidade Valenciana - Escola lliurex.
- Portal Educativo de Andalucía - Averroes.
- Portal Educativo de Aragón.
- Portal educativo de Castilla e León.
- Portal Educativo de La Rioja.
- Portal Educativo de Madrid - EducaMadrid.
- Portal Educativo de Murcia - EDUCARM.

Bancos multimedia:

- Da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.
- Do Instituto de Tecnoloxías Educativas (ITE).

Bibliotecas:

- Google Print. Unha enorme biblioteca virtual onde podes buscar calquera tema de xeito tan sinxelo como o fas en Google. Nos resultados poden aparecer libros con copyright (dos que só poderás ver unhas páxinas) ou libros de acceso público que poderás ver na súa páxina web.
- Proxecto Gutenberg. Máis de 17000 libros de acceso público en liña. Principalmente en inglés.
- Proxecto Meiga. Proxecto que integra as bibliotecas da comunidade galega. Os usuarios teñen a posibilidade de acceder á rede virtual de bibliotecas, a chats, a mensaxes e á consulta dos catálogos en tempo real. Pódese utilizar como ferramenta pedagóxica na aula.
- Universal Library. Miles de libros en formato dixital. Maioritariamente ingleses. Proxecto da Universidade de Carnegie Mellon.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/P02G110V01302

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/P02G110V01102

Educación: Organización do centro escolar/P02G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

Educación: Tutoría e orientación coa familia/P02G110V01303

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Historia do presente**

Materia	Historia: Historia do presente			
Código	P02G120V01203			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Profesorado	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Correo-e	teijeiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Historia do Presente pretende introducir ao alumnado no estudo dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da Humanidade a partires da segunda metade do século XX e, ao tempo, que se familiarice coas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que cabe destacar a localización dos acontecementos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións causais son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou a emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Profundizar mas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espacio e no tempo, anexo de montes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicación históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e sintiese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.	A1	B8	C31	D1
	A2	B10	C32	D2
	A3		C33	D6
	A5		C34	D7
			C35	D8
			C37	D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D20
				D23
Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.	A1	B8	C31	D1
	A2	B11	C32	D2
	A3		C33	D6
	A5		C34	D7
			C35	D8
			C37	D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D20
				D23
Integración de novas tecnoloxías de información: como fontes primarias e como un obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar criticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación.	A2	B11		D1
	A5			D2
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
			D16	
Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social.	A1	B9		D1
	A2			D2
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D20
				D23

Contidos

Tema	
Conceptos básicos	Historia e Tempo. O cambio histórico e a súa dimensión cultural.
Movementos sociais e políticos na contemporaneidade.	Os movementos de contestación social. Sistemas e ideas políticas. Xénero e desigualdade social.
As bases do tempo presente	As relacións internacionais (1945-1989). Evolución económica (1945-1989)
O mundo do presente: de 1989 á "Gran Recesión".	A posguerra fría e a "Nova Orde Mundial". O mundo despois do 11-S. Das crises dos noventa á "Gran Recesión".
Globalización e novos modelos culturais.	La "Sociedad Red": cultura y nuevas tecnologías de la comunicación. Crecimiento y desarrollo sostenible.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	12	36
Traballos de aula	11	22	33
Seminarios	7	21	28
Titoría en grupo	3	3	6
Presentacións/exposicións	6	2	8
Traballos tutelados	0	21	21
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	12	14
Informes/memorias de prácticas	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor, debates dirixidos, aportación personáis do alumno.
Traballos de aula	Actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistras que inclúan a resolución de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos e análise e interpretación de materiais gráficos.
Seminarios	Traballo de aula individual ou en grupos informais a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistras, por medio de relatorios ou conferencias, etc.
Titoría en grupo	Sesións orientadas ao seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
Presentacións/exposicións	Exposición sintética na aula dos traballos realizados en grupo.
Traballos tutelados	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Deberán estar asignados inexcusamente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumno.
Seminarios	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumno.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballos tutelados	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo.	30	A1 B8 C31 D1 A2 B10 C32 D2 A3 C33 D6 A5 C34 D7 C35 D8 C37 D9
	Obxectivos de aprendizaxe. Profundizar nas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, anexo de montes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos. Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e etapas, vocabulario específico, etc.		D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva. Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social, etc.	30	A1 B9 A2	D1 D2 D6 D7 D8 D14 D20 D23
Informes/memorias de prácticas	Seminarios : Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación. Traballos de aula: Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos indicados. Resultados da aprendizaxe: Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc. Integración de novas tecnoloxías de información: fontes primarias e como un obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar criticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación.	40	A1 B8 A2 B10 A3 A5	C31 D1 C32 D2 C33 D6 C34 D7 C35 D8 C37 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Valoraranse a asistencia e participación activa nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial, couda que deberán comunicar ao profesor responsable dentro do primeiro mes do cuatrimestre, examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico ou bibliográfico, que será asignado polo profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo o 30%.

Os alumnos da modalidade presencial que non realicen todas as actividades e traballos prácticos ou non acaden nestes ou no examen a cualificación de aprobado, derán repetir na segunda convocatoria aquelas partes da materia que teñan suspensas ou ben acollerse á modalidade non presencial con idénticos requisitos aos esixidos a este alumnado.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA.

Aracil, Rafael. *El Mundo actual : de la Segunda Guerra Mundial a nuestros Días.*

Avilés Farré, Juan y Sepúlveda, Isidro. *Las Claves del mundo actual : una historia global desde 1989.*

Aróstegui, Julio. *La Historia vivida : sobre la historia del presente.*

BUV Bca Campus Ponteved BCP 94 AROS,J

BUV Bca Campus Ourense OUR 94"18/19" /796

Fuentes, Juan Francisco. *Historia universal del siglo XX : de la Primera Guerra Mundial al ataque a las Torres Gemelas.*

Judt, Tony. *Postguerra : una historia de Europa desde 1945.*

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA.

BUV Bca Campus Ponteved BCP 94 AROS,J

Casassas, Jordi (coord.). *La Construcción del presente : el mundo de 1848 a nuestros días.*

Castells, Manuel. *Comunicación y poder.*

BUV Ourense OUR 316.7 /184

BUV Bca Campus Ponteved BCP 339 CAST,A

Castells, Manuel. *La Era de la información : economía, sociedad y cultura*

BUV Belas Artes BEL I CAS,M v.3

BUV Bca Campus Ponteved BCP 323 CAST,M.

BUV Bca Campus Ponteved BCP 316.77 tran

Jordán, Javier. *Los Orígenes del terror : indagando en las causas del Terrorismo.*

Judt, Tony. *Pensar el siglo XX*

Judt, Tony. *Sobre el olvidado siglo XX.*

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento**

Materia	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Código	P02G120V01204			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alvarez Lires, Francisco Javier			
Profesorado	Alvarez Lires, Francisco Javier			
Correo-e	xabieral@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo teórico-práctico das dificultades da aprendizaxe e os trastornos de desenvolvemento. Tratamentos psicolóxicos dos mesmos e maneiras de realizar a súa prevención			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D16	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
1. Identificar as dificultades da aprendizaxe e as disfuncións da personalidade.	B10	C4 C6 C13	D2 D7 D8 D9 D13
2. Comunicalas e colaborar no seu tratamento.	A2 A4	C3 C4 C5 C13	D1 D2

3. Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	B10	C3 C4 C6 C13 C17 C19	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D16
4. Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	A2 A4	B10 C3 C4 C6 C13 C17 C19	D2 D7 D8 D13 D16
5. Analizar de maneira crítica os coñecementos que proveñen da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita mellorar a aprendizaxe e o desenvolvemento das nenas e nenos con necesidades específicas de apoio educativo.	B10	C5 C6 C13 C17	D1 D8 D9 D16

Contidos

Tema

☐ As necesidades específicas do apoio educativo	Concepto e tipos de dificultades da aprendizaxe escolar en primaria
☐ Identificación, prevención e intervención *psicoeducativa das dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria	Intervención *psicoeducativa nas dificultades específicas da aprendizaxe escolar
☐ Identificación, prevención e intervención *psicoeducativa das dificultades na aprendizaxe escolar, asociadas a factores sociais en educación primaria	Intervención *psicoeducativa nas necesidades globais da aprendizaxe escolar (trastornos do desenvolvemento)
☐ Identificación, prevención e intervención *psicoeducativa dos trastornos do desenvolvemento na educación primaria	Intervención *psicoeducativa nas necesidades específicas do apoio educativo (trastornos do desenvolvemento)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	45	45	90
Informes/memorias de prácticas	20	20	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	10	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	*Serán realizados baixo a supervisión do profesor, *serán repartidos por grupos. Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicaráo brevemente ao resto dos grupos. A elaboración do traballo *será supervisada en todo momento polo profesor, ben directamente na aula, mediante *tutoría ou por medios informáticos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Trátase de resolver de forma individualizada as diferentes dúbidas e cuestións que o alumnado, ben de forma individual ou en grupo pequeno, teña con respecto aos contidos da materia, a execución práctica dos traballos, a elaboración de traballos ou a redacción final destes.
Probas	Descrición
Informes/memorias de prácticas	Trátase de resolver de forma individualizada as diferentes dúbidas e cuestións que o alumnado, ben de forma individual ou en grupo pequeno, teña con respecto aos contidos da materia, a execución práctica dos traballos, a elaboración de traballos ou a redacción final destes.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballos de aula	*Seran realizados baixo a supervisión do profesor, *seran repartidos por grupos . Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicarao brevemente ao resto dos grupos . A elaboración do traballo *sera supervisada en todo momento polo profesor , ben directamente na aula, mediante *tutoria ou por medios informáticos	40	A2 A4	B10	C3 C4 C5 C6 C13 C17 C19	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D16
Informes/memorias de prácticas	Elaboración dun documento por parte do alumnado no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. O alumnado debe describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento dos datos	20	A2 A4	B10	C4 C5 C6	D1 D2 D8 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades no aula virtual é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento idóneo.

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos *proqramados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo no aula virtual do curso en FAITIC, *en formatos de código aberto ou de visores *libres.

Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan acomodadas. A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

O alumnado que se puido acoller ao sistema de avaliación continua na primeira convocatoria, poderá optar por realizar as actividades pendentes de avaliación positiva ou pola realización dun exame. Gardaranse as cualificacións positivas alcanzadas na primeira convocatoria, que se promediarán coas obtidas nesta, de acordo coas porcentaxes indicadas anteriormente. Devandito alumnado tamén poderá optar por realizar un exame.

Bibliografía. Fontes de información

Deaño, M (2000). Como prevenir las dificultades del cálculo. Málaga: Aljibe

Deaño, M. (2001). Intervención Psicopedagógica en la Deficiencia Mental.Ourense: Ediciones Gersam

García, J.M., Pérez, J. e Berruezo, P. (2002). Discapacidad intelectual. Dessarrollo, comunicación e intervención. Madrid: Cepe.

González Pienda, J. y Nuñez Perez, J.C (1998). Dificultades de aprendizaje escolar. Madrid: Piramide

Marchesi, A., Coll, C. e Palacios, J. (compls.) (1999). Desarrollo psicológico y educación 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales. Madrid: Alianza.

Martín-Caro, L. e Junoy, M. (2001). Sistemas de comunicación y parálisis cerebral. Madrid: ICCE.

Molina, S. ; Sinués, A.Deaño, M. (1998). El fracaso en el aprendizaje escolar (II). Dificultades específicas de tipo neuropsicológico. Málaga: Aljibe

Rosa, A. Montero, I. e García, M.C. (1993). El niño con Parálisis Cerebral: Enculturización, desarrollo e intervención Madrid: CIDE.

Silvestre, N. (2000). Sordera. Comunicación y aprendizaje. Barcelona: Masson.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar**

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar			
Código	P02G120V01205			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	González González, Salvador Guillermo			
Profesorado	González González, Salvador Guillermo Insua Meiras, Francisco			
Correo-e	salva@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución acomodados. Na actualidade espérase que o mestre/a desempeñe un papel de guía, titor/a, mediador/a dos procesos de aprendizaxe; que sexa un investigador activo na aula e moi crítico e reflexivo co seu labor. Esta materia é unha ferramenta esencial que o capacitará para desempeñoo destas funcións.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo

D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto escolar, familiar e social.	A4		C1 C7	D1 D2 D6 D14 D16
Coñecer e aplicar nunha proposta educativa as formulacións actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	A2	B2	C5 C16	D1 D6 D11
Identificar e deseñar actuacións educativas na aula para atender a alumnado con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A2 A3	B4 B7	C6	D2 D7 D8 D13 D15
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	A2	B5	C11	D12
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.			C13	D2 D8 D9 D12
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación na idade escolar.	A5	B10	C19	D1 D2 D3 D6 D7 D11 D14 D16

Contidos	
Tema	
Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar	Contribucións do condutismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Aportacións do procesamento da información A teoría sociocultural de Vygotski. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento A teoría da aprendizaxe significativa de Ausubel. A concepción construtivista da aprendizaxe escolar.
Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade escolar	Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionais que favorecen a aprendizaxe na escola. O profesor/a: elemento clave da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.
Procesos e estratexias de aprendizaxe no ámbito escolar	Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.
Procesos afectivos e motivación académica na idade escolar	Autoconcepto: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionais.

Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na educación primaria	Estilos de ensino e efectividade docente. Relaciones profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación *instrucional. *Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.
Contexto familiar, Tics e aprendizaxe escolar	O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar. O uso dos Tics e a instrución.
Métodos e procedementos de investigación en Psicoloxía da Educación	Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación Técnicas de investigación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	14	21	35
Estudos/actividades previos	0	4	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	15	27
Traballos tutelados	12	49	61
Titoría en grupo	7	7	14
Probas de tipo test	2	0	2
Probas de resposta curta	2	0	2
Informes/memorias de prácticas	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudos/actividades previos	Resolución de actividades e traballos na aula e fora dela baixo a dirección do docente
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballos tutelados	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto na aula como fora dela, baixo a dirección do docente
Titoría en grupo	Entrevistas que os grupos manteñen co docente para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballos tutelados	Informes e exposicións de actividades, resolución de casos correspondentes a metodoloxía de traballos tutelados realizados na aula e fóra da mesma	15	B2 B4 B5 B7 B10	C13 C19	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16
Probas de tipo test	Preguntas con diferentes opcións de resposta	35		C1 C7 C11	D1 D3 D7 D14 D16
Probas de resposta curta	Preguntas sobre contidos específicos e claves da materia	15		C1 C7 C11	D1 D3 D7 D14 D16
Informes/memorias de prácticas	Informes e defensa das prácticas desenvolvidas coa metodoloxía de prácticas de laboratorio	35	B2 B4 B5	C1 C5 C6 C7 C13 C16 C19	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada proba ou actividades obxecto de avaliación como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continuada e o traballo en grupo *tutorizado polo docente realizará unha proba dos contidos teóricos da materia que suporá o 60% da nota final e outra dos contidos prácticos que valerá o 40%. Para superar a materia será preciso que o estudante obteña en cada unha das partes (teoría e práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado.

Bibliografía. Fontes de información

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A. (2002). *Manual de Psicología de la Educación* Madrid: Pirámide.

Navarro, J.I. y Martín, C. (Coord.) (2010). *Psicología de la educación para docentes*. Madrid: Pirámide.

Complementaria

Arranz, E. (coord.) (2004). *Familia y desarrollo psicológico*. Madrid: PEARSON PRENTICE HALL.

Beltrán, J. y Bueno, J.A. (1995). *Psicología de la Educación*. Barcelona: Boixareu Universitaria.

Bisquerra, R. (2009). *Actividades para el desarrollo de inteligencia emocional en los niños*. Barcelona: Parramon.

Coll, C. (Coord.) (1998). *Psicología de la Educación*. Barcelona: Ediuoc.

Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (Comps.) (2001). *Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación Escolar* (2ª ed.). Madrid: Alianza Editorial.

González, E. y Bueno, J.A. (Coord.) (2004). *Psicología de la educación y del desarrollo en la edad escolar*. Madrid: Editorial CCS.

- González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A. (2002). *Manual de Psicología de la educación*. Madrid: Pirámide.
- Martín, C. (Coord.) (1999). *Psicología del desarrollo y de la educación en edad escolar*. Valladolid: ÁMBITO.
- Pozo, J.I. (1996). *Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje*. Madrid: Alianza
- Pujolàs, P. (outubro, 2009). *Aprendizaje cooperativo y educación inclusiva: una forma práctica de aprender juntos alumnos diferentes*. Ponencia na VI Jornadas de cooperación educativa con iberoamerica sobre educación especial e inclusión educativa. Antigua (Guatemala). Recuperado de <http://www.mecd.gob.es/dms-static/f4d240d3-55ad-474f-abd7-dca54643c925/2009-ponencia-jornadas-antiguas-pere-pdf.pdf>
- Sampascual, G. (2001). *Psicología de la Educación*. Madrid: UNED.
- Sprinthall, N.A., Sprinthall, R.C. y Oja, S.H. (1996). *Psicología de la Educación* (6ª ed.). Madrid: McGraw-Hill.
- Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (Coord.) (2008). *Psicología de la educación y del desarrollo para profesores*. Madrid: Pirámide.

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/P02G120V01204

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103
